

Wzrost pisma zawieszono
ost. nr. 2-1949 Przew. Bibliog

nr. 17/49 poz. 1788

Dotyczy do
okładki

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

Rok XI

TORUŃ, dnia 25 września 1948 r.

Nr 8

TREŚĆ:

2810 III czas.

CZEŚĆ URZĘDOWA

Poz.		Str
136.	W sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli	196
137.	W sprawie egzaminów państwowych dla nauczycieli szkół zawodowych	198
138.	W sprawie organizacji i działalności ośrodków dydaktyczno-naukowych	200
139.	W sprawie małżonków—nauczycieli w jednej szkole	202
140.	W sprawie nauczania języków obcych w szkołach zawodowych	205
141.	W sprawie utworzenia Państwowego Liceum Pedagogicznego w Tucholi	203
142.	Wyjaśnienie w sprawie nadawania nazw szkołom	204
143.	W sprawie ubezpieczenia budowli od ognia	204
144.	W sprawie zastrzeżenia terminu wypłaty na przekazach czekowych i pocztowych	204
145.	W sprawie zaliczenia służby wojskowej	205
146.	W sprawie należności w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym	205
147.	W sprawie zaopatrzenia szkół w opał	207
148.	W sprawie ogarnizowania wycieczek na Wystawę Ziem Odzyskanych we Wrocławiu	207
149.	W sprawie wyświetlania filmów naukowych w szkołach	208
150.	W sprawie organizacji szkolnych audycji muzycznych w roku szk. 1948/49	209
151.	W sprawie święta młodzieży w roku szkolnym 1948/49	209
152.	W sprawie obchodu „Roku Chopinowskiego“	210
153.	Odezwa Kuratora Okręgu Szkolnego do młodzieży w sprawie indywidualnego nauczania analfabetów	210
154.	W sprawie nadsyłania fotografii obrazujących przejawy życia szkolnego	211

KOMUNIKATY

155.	Radiowe kursy dla nauczycieli	211
156.	W sprawie Szkolnych Kas Oszczędności opartych o PKO.	211
157.	Komunikat w sprawie ulg kolejowych dla młodzieży szkolnej	211
158.	Odezwa Komitetu Uczczenia Pamięci Aleksandra Janowskiego przy Zarządzie Głównym P.T.K. w Warszawie	212
159.	„Orli-Lot“ miesięcznik Kół Krajoznawczych Młodzieży	212
160.	„Wiadomości Statystyczne“ zeszyt 15	212
161.	Konkurs redakcji miesięcznika „Życie Szkoły“	212
162.	Ogłoszenia	213

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

163.	Z prac i zamierzeń Kuratorium (mgr. St. Zytko)	213
164.	Sprawozdanie z działalności Okręgowych Ośrodków dydaktyczno-naukowych Kuratorium O. S- Pom. za rok 1947/48 (mgr. J. Zientarski)	214

Część urzędowa

Poz. 136

ZARZĄDZENIE

Ministra Oświaty
z dnia 7 lutego 1948 r.

w sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Na podstawie art. 4 dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okre-

sie przejściowym (Dz. U. R. P. Nr. 2 z 1946 r. poz. 9) zarządzam, co następuje:

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Ustanawia się na czas do 29 stycznia 1952 r. uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli według przepisów podanych poniżej.

§ 2. Do egzaminu uproszczonego mogą być dopuszczone:

Cz. Ło. 1949. nr. 499.

A. Osoby, które przed dopuszczeniem do egzaminu były czynne jako nauczyciele w szkołach średnich ogólnokształcących lub zakładach kształcenia nauczycieli na obszarze Państwa Polskiego, jeżeli:

- a) posiadają obywatelstwo polskie,
- b) ukończyły szkołę średnią ogólnokształcącą lub zakład kształcenia nauczycieli,
- c) ukończyły przed 1 maja 1946 r. 30 lat życia oraz
- d) odbyły w szkołach średnich ogólnokształcących lub zakładach kształcenia nauczycieli przed zgłoszeniem się do egzaminu co najmniej 3-letnią praktykę nauczycielską w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, uznaną przez Ministerstwo Oświaty za zawodalającą.

B. Osoby, które przed dopuszczeniem do egzaminu nie były czynne w szkołach średnich ogólnokształcących lub zakładach kształcenia nauczycieli, a były czynne jako nauczyciele w szkołach powszechnych pod warunkami wymienionymi pod lit. a) b) c) i odbyły przed dopuszczeniem do egzaminu co najmniej 3-letnią praktykę nauczycielską, uznaną przez Ministra Oświaty za wybitną.

C. W przypadkach wyjątkowych Minister Oświaty może dopuścić do egzaminu uproszczonego kandydata, nie spełniającego jednego z warunków wymienionych pod lit.: a) b) c) lub d).

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu nauczyciel czynny wnosi drogą służbową przez dyrekcję szkoły i Kuratorium Okręgu Szkolnego do Ministerstwa Oświaty. Inne osoby wnoszą podanie wprost do Ministra Oświaty.

W podaniu należy wymienić:

1. przedmiot (ew. przedmioty), z którego zamierza zdawać egzamin,

2. dane dotyczące przygotowania kandydata (lektura, działy nauki itd.), a które mogą być uwzględnione przy egzaminie piśmiennym w myśl programu wymagań z poszczególnych przedmiotów (§ 20),

3. ew. odbywane studia wyższe, wzgl. studia specjalne,

4. Komisję Egzaminacyjną, przed którą kandydat chce zdawać egzamin,

nadto należy dołączyć:

- a) fotografię, b) metrykę urodzenia c) dowód obywatelstwa polskiego, d) świadectwo ukończenia szkoły średniej lub zakładu kształcenia nauczycieli, e) świadectwo odbytej praktyki szkolnej, wystawione przez odnośną dyrekcję szkół, f) świadectwa ew. studiów wyższych i kolokwii, g) tabelę osobową według wzoru podanego w załączniku do niniejszego zarządzenia.

Dokumenty winny być dołączone w uwierzytelnionych odpisach.

§ 4. O dopuszczenie do egzaminu rozstrzyga Minister Oświaty.

§ 5. Wraz z decyzją o dopuszczeniu do egzaminu Ministerstwo przesyła dokumenty osobiste kandydata do Komisji Egzaminacyjnej.

§ 6. Przed przystąpieniem do egzaminu kandydat składa w Komisji opłatę egzaminacyjną w wysokości 3.000 zł.

II. Komisje Egzaminacyjne

§ 7. Uproszczone egzaminy na nauczycieli szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli będą się odbywały przed Komisjami Egzaminacyjnymi Państwowymi na Nauczycieli Szkół Średnich, działającymi na podstawie rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 18, poz. 185), istniejącymi przy wszystkich państwowych uniwersytetach.

Minister może wyznaczyć do każdej z tych komisji swego delegata na prawach członka komisji — celem przeprowadzenia przede wszystkim egzaminu dodatkowego z nauki o Polsce i świecie współczesnym.

III. Przedmioty i przebieg egzaminu

§ 8. Kandydat może się zgłosić do egzaminu uproszczonego z jednego lub kilku spośród następujących przedmiotów:

1. język polski
2. język łaciński
3. język rosyjski
4. język angielski
5. język francuski
6. język niemiecki
7. historia
8. nauka o Polsce i świecie współczesnym
9. geografia z geologią
10. matematyka
11. fizyka
12. chemia z mineralogią
13. biologia
14. pedagogika

Nadto każdy kandydat obowiązany jest zdać egzamin dodatkowy w zakresie nauki o Polsce i świecie współczesnym.

§ 9. Egzamin dzieli się na dwie części:

- a) egzamin piśmienny
- b) egzamin ustny.

§ 10. Egzamin piśmienny odbywa się pod nadzorem i obejmuje jeden temat wybrany przez kandydata spośród dwóch mu przedstawionych.

Na opracowanie tematu przeznaczona jest 6 godzin.

Przy egzaminie piśmiennym wolno używać kandydatowi tylko środków pomocniczych,

wskazanych przez Komisję. Przekroczenie tego przepisu pociąga za sobą usunięcie kandydata od zdawania egzaminu w danym terminie.

§ 11. O dopuszczenie do egzaminu ustnego decyduje Komisja na podstawie wyniku egzaminu piśmiennego.

§ 12. Egzamin ustny musi się odbyć w tym samym zakresie egzaminacyjnym i przed tą samą Komisją, co egzamin piśmienny.

§ 13. Przy egzaminie ustnym kandydat winien — prócz znajomości przedmiotów — wykazać także znajomość zasad dydaktyki tego przedmiotu.

§ 14. Kandydaci, którzy nie ukończyli polskiej szkoły średniej, winni wykazać, że nie tylko władają poprawnie językiem polskim, ale nadto zdać osobny egzamin z języka polskiego, historii i geografii Polski w zakresie programu gimnazjum ogólnokształcącego, traktowanych razem jako jeden przedmiot egzaminacyjny.

Komisja może w szczególnych przypadkach, mających swoje uzasadnienie, zwolnić kandydata od tego egzaminu.

§ 15. Egzamin ustny trwa z jednego przedmiotu najwyżej godzinę.

§ 16. Z przebiegu egzaminu prowadzi się protokół, który podpisują: przewodniczący, delegat Ministra i egzaminatorowie. Decyzja, przy której uwzględnia się wyniki zarówno egzaminu piśmiennego, jak i ustnego, zapada większością głosów.

§ 17. Decyzję ogłasza się kandydatowi zaraz po egzaminie.

§ 18. W razie ujemnego wyniku egzaminu, kandydat może zgłosić się ponownie do egzaminu nie wcześniej, niż po upływie czasu wyznaczonego przez Komisję.

Jeżeli ujemny wynik dotyczy tylko egzaminu dodatkowego z nauki o Polsce i świecie współczesnym lub też egzaminu osobnego, o którym mowa w § 14, powtórny egzamin obejmuje wyłącznie egzamin dodatkowy z nauki o Polsce, względnie egzamin osobny określony w § 14.

§ 19. Zgłaszając się do ponownego egzaminu, kandydat winien wnieść przepisaną opłatę.

§ 20. Program wymagań z poszczególnych przedmiotów przy egzaminie uproszczonym oraz zakres wymagań z nauki o Polsce i świecie współczesnym ogłasza się w osobnej publikacji.

§ 21. W przypadkach, w których niniejsze rozporządzenie nie daje rozstrzygnięcia należy stosować odpowiednie postanowienia regulaminu obowiązującego przy egzaminie państwowym na nauczyciela szkół średnich.

IV. Świadectwa z egzaminu

§ 22. Kandydat, który zdał pomyślnie uproszczony egzamin państwowy, otrzymuje od Komisji dyplom na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

§ 23. Dyplom składa się w swej treści z czterech części:

1. część pierwsza zawiera imię i nazwisko kandydata, miejscowość i datę urodzenia, ogólne dane dotyczące studiów średnich i wyższych, datę i liczbę decyzji Ministra Oświaty, którą kandydat został dopuszczony do egzaminu uproszczonego oraz powołanie się na niniejsze zarządzenie;
2. część druga zawiera temat pracy piśmiennej oraz główne tematy egzaminu ustnego — osobno naukowe, osobno dydaktyczne — przy czym wynik każdej z tych części egzaminu winien być oceniony według skali: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie;
3. część trzecia zawiera ocenę wiadomości kandydata w zakresie nauki o Polsce i świecie współczesnym oraz ocenę władania przez kandydata językiem polskim i ewent. wyniki osobnego egzaminu z języka polskiego, historii i geografii Polski w myśl § 14;
4. część czwarta zawiera orzeczenie stwierdzające, że kandydat (imię i nazwisko) posiada kwalifikacje do nauczania (wymienić przedmiot, wzgl. przedmioty) w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli.

Dyplom winien być opatrzony pieczęcią urzędową Komisji i podpisany przez przewodniczącego, delegata Ministra Oświaty i jednego z członków Komisji.

Dyplom nosi datę dnia, w którym egzamin został ukończony, oraz numer kolejny.

V. Postanowienia końcowe.

§ 24. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty:

Dr ST. SKRZESZEWSKI

Załącznik do § 3 zarządzenia z dnia 7. II. 1948 r.

Tabela osobowa kandydata (zestawienie danych)

Nazwisko i imię	Miejscowość i data urodzenia	Studia odbyte a) szk. średnie b) szk. wyższe	Praktyka naucz. i ostatnie miejsce pracy	Prace pedagogiczne i naukowe	Uwagi

Poz. 137

MINISTERSTWO OŚWIATY

Warszawa

ZARZĄDZENIE

Ministra Oświaty

z dnia 6 sierpnia 1948 r. (Nr III. OK. — 3791/48)

w sprawie egzaminów państwowych dla nauczycieli szkół zawodowych.

Na podstawie art. 4 dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. Nr. 2 z r. 1946, poz. 9), zarządzam co następuje:

§ 1. Celem umożliwienia zdobycia kwalifikacji zawodowych do nauczania określonych przedmiotów w szkołach i na kursach zawodowych osobom, które nie ukończyły studiów niezbędnych do uzyskania kwalifikacji w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774), w brzmieniu rozporządzenia z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) — ustanawia się na czas do dnia 29 stycznia 1952 r. egzaminy państwowe przeprowadzane w myśl zasad niniejszego zarządzenia.

§ 2. Egzaminy państwowe, o których mowa w § 1 mogą być składane z następujących przedmiotów:

Grupa I. język polski, język rosyjski, język angielski, język francuski, język niemiecki, historia, nauka o Polsce i świecie współczesnym, geografia, matematyka, fizyka, chemia i biologia.

Grupa II: wszystkie przedmioty zaliczone w programach nauki poszczególnych szkół zawodowych do przedmiotów zawodowych i specjalnych z wyjątkiem zajęć warsztatowych oraz przedmioty pomocnicze nie wymienione w grupie I.

Nadto każdy kandydat obowiązany jest zdać egzamin dodatkowy z zakresu nauki o Polsce i świecie współczesnym.

§ 3. Egzaminy państwowe z przedmiotów zaliczonych w § 2 do grupy I. przedmiotów, zdaje się przed Państwowymi Komisjami Egzaminacyjnymi właściwymi do przeprowadzania uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli w myśl zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 7 lutego 1948 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 4 poz. 53) i według programów obowiązujących przed tymi Komisjami z tą zmianą, że dopuszczenie do egzaminów będzie oceniane w myśl zasad niniejszego zarządzenia oraz, że świadectwo ze złożonego egzaminu będzie wystawione według wzoru załączonego do niniejszego zarządzenia.

Egzaminy z przedmiotów zaliczonych w § 2 do grupy II składa się przed Państwowymi Komisjami Egzaminacyjnymi powołanymi przez Ministra Oświaty przy Kuratoriach Okręgów Szkolnych i uczelniach wyższych w myśl programów ustalonych przez Ministra Oświaty. Państwowa Komisja Egzaminacyjna składa się z przewodniczącego, jego zastępcy lub zastępców oraz potrzebnej ilości członków.

§ 4. Świadectwo złożenia egzaminu państwowego z jednego lub kilku przedmiotów jest dowodem spełnienia w tym zakresie jednego z warunków potrzebnych do uzyskania dyplomu uprawniającego do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych.

§ 5. Warunki dopuszczenia do egzaminu, tryb działalności Państwowych Komisji Egzaminacyjnych oraz sposób przeprowadzenia egzaminów określa regulamin stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1948 r.

Minister

(—) Dr ST. SKRZESZEWSKI

Załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty (Nr III. OK — 3791/48).

**Regulamin
egzaminów państwowych dla nauczycieli szkół
zawodowych.**

§ 1. Do egzaminu z jednego lub kilku przedmiotów mogą być dopuszczone osoby, które:

- posiadają obywatelstwo polskie,
- ukończyły co najmniej seminarium nauczycielskie, liceum ogólnokształcące pedagogiczne lub zawodowe albo szkołę równorzędną,
- odbyły przed zgłoszeniem się do egzaminu co najmniej 2-letnią praktykę pedagogiczną z zakresu przedmiotu lub przedmiotów, z których zamierzają składać egzamin w wymiarze nie mniejszym niż 6 godzin tygodniowo uznaną przez władzę szkolną za zadowalającą lub co najmniej 3-letnią praktykę zawodową nie nauczycielską z tego zakresu.

W przypadkach wyjątkowych może być dopuszczoną do egzaminu osoba, która nie odpowiada warunkom, określonym w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu, o ile wykaże się długoletnią pracą nauczycielską lub odpowiednią praktyką zawodową nie nauczycielską.

§ 2. Nauczyciele czynni wnoszą podania o dopuszczenie do egzaminu przez dyrekcje szkół i Kuratorium Okręgu Szkolnego do Ministerstwa Oświaty. Inne osoby wnoszą podanie wprost do Ministerstwa Oświaty.

W podaniu należy wyraźnie określić z jakiego przedmiotu względnie przedmiotów zamierza kandydat składać egzamin oraz podać jakie posiada studia, praktykę zawodową nauczycielską i nie nauczycielską.

Do podania należy dołączyć:

a) metrykę urodzenia, b) dowód obywatelstwa polskiego, c) świadectwo ukończenia seminarium nauczycielskiego, liceum ogólnokształcącego, pedagogicznego lub zawodowego albo szkoły równorzędnej i ewentualnie świadectwo z ukończenia studiów wyższych, d) świadectwo odbytej praktyki pedagogicznej (w jakim czasie, jakich przedmiotów nauczał i w jakiej ilości godzin tygodniowo) wystawione przez odpowiednią dyrekcję szkoły, albo e) świadectwo odbytej praktyki nienauczycielskiej z zakresu przedmiotów, z których zamierza składać egzamin.

Dokumenty powinny być dołączone w oryginałach lub uwierzytelnionych odpisach.

§ 3. O dopuszczenie do egzaminu decyduje Minister Oświaty.

Decyzję o dopuszczeniu do egzaminu wraz z dokumentami osobistymi danego kandydata Ministerstwo Oświaty przesyła do właściwej Państwowej Komisji Egzaminacyjnej zawiadamiając o tym równocześnie zainteresowanego.

§ 4. Opłaty za egzaminy zostaną ustalone oddzielnie.

§ 5. Egzaminy z przedmiotów wymienionych w grupie II § 2 zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 6 sierpnia 1948 r. Nr. III. OK. — 3791/48 składane są przed Komisjami Egzaminacyjnymi zorganizowanymi przy uczelniach wyższych i Kuratoriach Okręgów Szkolnych w myśl zasad niniejszego regulaminu.

Minister Oświaty może wyznaczyć swego delegata do każdej z Komisji na prawach członka Komisji — celem przeprowadzenia przede wszystkim egzaminu dodatkowego z nauki o Polsce i świecie współczesnym.

§ 6. Egzamin dzieli się na dwie części: a) egzamin piśmienny i b) egzamin ustny.

Egzamin piśmienny odbywa się pod nadzorem i obejmuje jeden temat wybrany przez kandydata spośród dwóch mu przedstawionych.

Na opracowanie tematu przeznaczają się 6 godzin.

Jako egzamin piśmienny z niektórych przedmiotów może służyć wykonanie pracy konstrukcyjnej lub laboratoryjnej. Czas wyznaczony na wykonanie takiej pracy nie może przekraczać 8 godzin.

Przy egzaminie piśmiennym wolno używać kandydatowi tylko środków pomocniczych wskazanych przez Komisję. Przekroczenie tego przepisu może pociągnąć za sobą usunięcie kandydata od zdawania egzaminu w danym terminie.

§ 7. O dopuszczenie do egzaminu ustnego decyduje Komisja na podstawie wyniku egzaminu piśmiennego.

Egzamin ustny musi się odbyć w tym terminie egzaminacyjnym i przed tą samą Komisją, co egzamin piśmienny.

§ 8. Przy egzaminie ustnym kandydat powinien — oprócz znajomości przedmiotu, wykazać także znajomość zasad dydaktyki tego przedmiotu.

§ 9. Kandydaci, którzy nie ukończyli polskiej szkoły średniej powinni wykazać, że nie tylko władają poprawnie językiem polskim, ale nadto zdać osobno egzamin z języka polskiego, z historii i geografii Polski w zakresie programu gimnazjum ogólnokształcącego, traktowanych razem jako jeden przedmiot egzaminacyjny.

Komisja może w przypadkach zasługujących na uwzględnienie zwolnić kandydata od tego egzaminu.

§ 10. Egzamin ustny trwa z jednego przedmiotu najwyżej godzinę.

§ 11. Z przebiegu egzaminu prowadzi się protokół, który podpisują: przewodniczący, delegat Ministra i egzaminatorowie. Decyzja co do ostatecznego wyniku egzaminu zapada większością głosów przy uwzględnieniu zarówno wyniku egzaminu piśmiennego jak i ustnego.

Decyzję ogłasza się kandydatowi zaraz po egzaminie.

§ 12. W razie ujemnego wyniku egzaminu kandydat może się zgłosić ponownie do egzaminu z tego samego przedmiotu nie wcześniej niż po upływie czasu wyznaczonego przez Komisję.

Jeżeli ujemny wynik dotyczy tylko egzaminu dodatkowego z nauki o Polsce i świecie współczesnym lub też egzaminu dodatkowego o którym mowa w § 9, powtórny egzamin obejmuje wyłącznie egzamin dodatkowy z nauki o Polsce i świecie współczesnym lub egzamin dodatkowy określony w § 9.

Zgłaszając się do ponownego egzaminu kandydat powinien wnieść ponownie przepisaną opłatę egzaminacyjną.

§ 13. Program egzaminu z poszczególnych przedmiotów zostanie ogłoszony oddzielnie.

§ 14. Kandydat, który złożył egzamin z wynikiem pomyślnym otrzymuje świadectwo według wzoru załączonego do niniejszego regulaminu.

Załącznik do zarządzenia Ministra Oświaty (Nr III OK-3791/48)

Państwowa Komisja Egzaminacyjna
przy
w

DYPLOM

Ob.
urodzon. . . . dnia roku
w pow.
złożył przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy w
powołaną na podstawie zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 6 sierpnia 1948 r. w sprawie egzaminów państwowych dla nauczycieli szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr....., poz....)
egzamin z
z wynikiem

Dyplom niniejszy jest dowodem spełnienia w zakresie przedmiotu, z którego złożono egzamin jednego z warunków potrzebnych do uzyskania kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 28. XII. 1934r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976).

Członkowie	Przewodniczący
Komisji	Komisji
Egzaminacyjnej	Egzaminacyjnej

MINISTERSTWO OŚWIATY
Nr III OK.-3791/48

Warszawa, dnia 20 sierpnia 1948 r.

Egzaminy państwowe dla
nauczycieli szkół zawodowych

DO WIADOMOŚCI

p. o. Dyrektora Departamentu
(—) A. T A T O Ń

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych
Komisja Organizacyjna
Liceum Warmińsko-Mazurskie

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu

Dnia 20 września 1948 r.
Nr III.-35634/48

Dyrekcjom Szkół Zawodowych

W sprawie egzaminów państwowych
dla nauczycieli szkół zawodowych.

Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 6. VIII. 1948 r. Nr III. OK.-3791/48 polecam podać do wiadomości zainteresowanym nauczycielom szkół.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr C Z E Ś Ł A W S K O P O W S K I

Poz. 138

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 9 września 1948 r. Nr VI DK.-1934/48
w sprawie organizacji i działalności ośrodków
dydaktyczno-naukowych

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Powołuję do życia Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe.

§ 2. Polecam stosowanie instrukcji o organizacji i działalności ośrodków dydaktyczno-naukowych.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy w sprawach objętych niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności Rozp. z dnia 26 lipca 1938 r. (Dz. Urz. Min. W.R. i O.P. Nr 8, poz. 220) dotyczącego ognisk metodycznych oraz Instrukcja w sprawie organizacji Pracowni Dydaktyczno-Naukowych z dnia 9. XI. 1946 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 11, poz. 337)

Minister

(—) Dr S T. S K R Z E S Z E W S K I

Załącznik do rozporządzenia Min. Oświaty
z dnia 9 września 1948 r. Nr VI. DK.-1934/48.

INSTRUKCJA

o organizacji i działalności ośrodków dydaktyczno-naukowych.

1. Celem unormowania i zespolenia wysiłków szerokiej rzeszy nauczycielskich w jak najskuteczniejszym przeprowadzeniu reformy szkolnej, oraz w ciągłym doskonaleniu zawodowym czynnych pracowników oświatowych tworzy się dla przedmiotów nauczania objętych programem szkoły ogólnokształcącej trójstopniową organizację ośrodków dydaktyczno-naukowych:

- a) Centralne Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe, organizowane przez Ministerstwo Oświaty;
- b) Okręgowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe, organizowane przez Kuratoria Okręgów Szkolnych na podstawie decyzji Ministerstwa Oświaty;
- c) Rejonowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe, organizowane za zgodą Ministerstwa Oświaty przez Kuratorium Okręgu Szkolnego na wniosek Kierowników Okręgowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych przedłożony w porozumieniu z zainteresowanymi terytorialnie inspektoratami szkolnymi.

2. Na terenie każdego Kuratorium Okręgu Szkolnego powinien powstać jeden okręgowy Ośrodek Dydaktyczno-Naukowy dla danego przedmiotu.

3. Na czele każdego Ośrodka Dydaktyczno-Naukowego stoi kierownik Ośrodka, wybitny fachowiec danego przedmiotu nauczania, który dobiera sobie w razie potrzeby odpowiednie siły pomocnicze. Kierowników Centralnych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych powołuje bezpośrednio Ministerstwo Oświaty, kierowników Okręgowych i Rejonowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych powołuje Ministerstwo na wniosek Kuratora danego Okręgu Szkolnego, przedstawiony w porozumieniu z odnośnymi kierownikami Centralnych Ośrodków.

Zniżka godzin przysługująca kierownikom Centralnych, Okręgowych i Rejonowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych zostanie określona osobnym rozporządzeniem.

4. Centralne Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe oddziałują w kierunku:

- a) podniesienia poziomu i wyników nauczania w zakresie danego przedmiotu w szkołach wszelkich typów;
- b) doskonalenia drogą: instrukcji, wzajemnych kontaktów i samokształcenia nauczycieli wszelkich typów szkół, zarówno pod względem przedmiotowym, jak i metodyczno-dydaktycznym.

Centralne Ośrodki Dydaktyczno - Naukowe skupiają wybitnych metodyków naukowców i praktyków danego przedmiotu, przy ich pomocy opracowują wytyczne i organizują zgodnie z intencjami Ministerstwa pracę Okręgowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych.

5. Do zakresu działania kierownika Centralnego Ośrodka należy:

- a) czuwanie nad całością działalności wszystkich Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych danego przedmiotu nauczania;
- b) organizowania w porozumieniu z właściwym Kuratorium Okręgowych Ośrodków Dydaktyczno - Naukowych, uzgadnianie z kierownikiem Okręgowego Ośrodka Dydaktyczno-Naukowego i władzami kuratorskimi potrzeby powstania Rejonowych Ośrodków oraz opiniowanie nadesłanych przez Kuratoria w tej sprawie wniosków
- c) organizowanie centralnej akcji zmierzającej w kierunku podniesienia poziomu naukowego i metodycznego danego przedmiotu;
- d) informowanie w kwestiach programowych, wydawniczych, zaopatrzenia w pomoce szkolne Ośrodków terenowych i o wynikach prac dokonanych przez Ośrodki Centralne;
- e) zbieranie dzieł naukowych i metodycznych, oraz wszelkich naukowych pomocy umożliwiających badanie podstaw nauczania, informowanie ogółu nauczycielstwa o wynikach tych prac za pośrednictwem biuletynu;
- f) współpraca z towarzystwami naukowymi;
- g) współpraca z czasopismami fachowymi;
- h) współpraca z Komisjami Przedmiotowymi Ocen Pomocy Szkolnych;
- i) współpraca w organizowaniu kursów nauczycielskich;
- j) instruowanie i udzielanie odpowiedzi na zapytania zgłaszane ze strony władz szkolnych, dyrekcji szkół i nauczycieli w sprawach nauczania danego przedmiotu z wyłączeniem opiniowania pracy poszczególnych nauczycieli w szkole;
- k) organizowanie konferencji i zjazdów specjalistów w zakresie danego przedmiotu nauczania;
- l) wyjazdy w teren dla instruowania, zbierania doświadczeń i kontroli pracy Okręgowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych;
- ł) inicjowanie i organizowanie badań w zakresie dydaktyki nauczania danego przedmiotu;

- m) Planowe i systematyczne obserwowanie możliwości i najlepszych sposobów realizowania programów, osiąganych wyników, oraz stosowanych metod pracy przez zbieranie materiałów z własnej praktyki oraz przez udział w konferencjach Ośrodków, zebraniach fachowych, podczas zwiedzania szkół, obserwacji egzaminów, za pośrednictwem ankiet, pracy fachowej itd.

6. Okręgowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe skupiają naukowców, metodyków i nauczycieli danego przedmiotu działających na terenie Okręgu bez względu na wykształcenie, kwalifikacje i typ szkoły, w której pracują.

Drogą wzajemnych kontaktów, wzajemnej koleżeńkiej pomocy, drogą dzielenia się doświadczeniami naukowymi zmierzają do podniesienia poziomu nauczania danego przedmiotu.

Okręgowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe mają za zadanie współpracę z Centralnym Ośrodkiem Dydaktyczno-Naukowym i z Kuratorium w systematycznym podnoszeniu poziomu naukowego i metodycznego nauczycieli, szkół ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, zakładów wychowawczych itp. drogą:

- a) wymiany i upowszechniania doświadczeń i prób w pracy szkolnej;
- b) organizowania samokształcenia;
- c) wzbogacania literatury metodycznej;
- d) planowania pracy metodycznej;
- e) organizowania kursów, konferencji i dyskusji;
- f) organizowania wzorowych pracowni szkolnych.

7. Do zakresu działania kierownika Okręgowego Ośrodka Dydaktyczno-Naukowego należy:

- a) organizowanie i czuwanie nad pracą istniejących lub powstających Rejonowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych;
- b) organizowanie akcji zmierzającej w kierunku podniesienia poziomu naukowego i metodycznego danego przedmiotu przez zbieranie, przekazywanie i upowszechnianie cennych doświadczeń w pracy szkolnej;
- c) omawianie programów nauczania w dostępnej prasie;
- d) organizowanie zjazdów i konferencji oraz lekcji przykładowych, pokazów pomocy naukowych itd.;
- e) współdziałanie w pracach konferencji rejonowych ZNP;
- f) instruowanie o możliwościach i wykorzystaniu pomocy szkolnych i naukowych oraz ocena tych pomocy;
- g) opieka nad zaopatrzeniem szkół w pomoce szkolne i naukowe;
- h) opiniowanie działalności podległych Rejonowych Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych i występowanie w sprawie powołania nowych;

- i) inicjowanie i prowadzenie prac badawczych w zakresie dydaktyczno-naukowym, a w szczególności nad realizacją programów nauczania w Okręgach;
- j) udzielanie odpowiedzi na zapytania zgłaszane przez władze szkolne, dyrekcje szkół i nauczycieli w sprawach nauczania danego przedmiotu oraz odwiedzanie lekcji i udzielanie porad nauczycielom z wyłączeniem opiniowania ich pracy w szkole;
- k) projektowanie i współdziałanie z władzami szkolnymi przy organizowaniu kursów dydaktyczno-naukowych dla nauczycieli.

8. Okręgowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe dla poszczególnych przedmiotów obejmują swoim zasięgiem cały teren danego Okręgu Szkolnego.

Wybór punktu, w którym ma być zorganizowany Okręgowy Ośrodek danego przedmiotu zależy od warunków jakie są potrzebne dla należytego funkcjonowania Ośrodka. Mianowicie: odpowiedni lokal, możliwości współpracy z towarzystwami, instytucjami i zakładami naukowymi, z organizacjami społecznymi i zawodowymi, z muzeami, ośrodkami przemysłowymi lub rolnymi, ogrodami botanicznymi, konserwatoriami muzycznymi, z ośrodkami wychowania fizycznego.

Ponieważ Okręgowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe mają służyć nauczycielstwu wszystkich typów szkół, praca w Ośrodkach winna odbywać się na zebraniach plenarnych, gdzie poruszane będą bądź zagadnienia interesujące wszystkich nauczycieli danego przedmiotu, bądź zagadnienia specjalne skupiające nauczycieli pewnego typu szkoły, względnie określonego poziomu nauczania.

Działalność każdego Ośrodka winna być oparta na jak najszerszej współpracy z wyżej wspomnianymi czynnikami, a przede wszystkim ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego. Kierownicy Ośrodków winni utrzymywać najwyższy kontakt z Komisjami Konferencji Rejonowych, w szczególności przez uzgadnianie organizacji, planowanie kierunku dydaktyczno-naukowego, oraz dobieranie prelegentów z zakresu poszczególnych specjalności na konferencje rejonowe.

9. Rejonowe Ośrodki Dydaktyczno-Naukowe są organizowane przez Kuratoria Okręgów Szkolnych na wniosek kierowników Okręgowych Ośrodków dla realizowania w obrębie swojego rejonu celów ustanowionych dla Okręgowych Ośrodków z wyjątkiem zawartych w punkcie 7 a).

Rejon obejmuje jeden lub kilka powiatów.

10. Ośrodki Okręgowe i Rejonowe są organizowane na terenie poszczególnych Kuratoriów w porozumieniu z kierownikami odpowiednich Centralnych Ośrodków, a tworzenie ich będzie odbywało się stopniowo, w miarę jak zaistnieją odpowiednie warunki personalne, lokalowe i budżetowe.

11. W celu umożliwienia należytego działania Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych Ministerstwo uwzględni w budżecie corocznym sumy

na wydatki organizacyjno-administracyjne i na urządzenie Ośrodków. Ministerstwo będzie przekazywać w określonych terminach za pośrednictwem Kuratoriów odpowiednie fundusze na ten cel. Kuratoria przekażą poszczególnym Ośrodkom kwoty według rozdzielnika zaprojektowanego przez Kuratorium i zatwierdzonego przez Ministerstwo.

12. Kierownicy Centralnych Ośrodków podlegają bezpośrednio Ministerstwu Oświaty, kierownicy Okręgowych i Rejonowych Ośrodków — Kuratorium.

13. W celu uzgodnienia ogólnych wytycznych działalności Ośrodków ze specjalnymi potrzebami terenu odbywa się raz do roku w każdym Kuratorium konferencja kierowników wszelkich Ośrodków Okręgowych i Rejonowych z udziałem przedstawiciela Ministerstwa Oświaty.

14. Celem uzgodnienia działalności wszystkich ośrodków danego przedmiotu nauczania kierownik Centralnego Ośrodka odpowiedniego przedmiotu w miarę potrzeby zwołuje w terminie określonym przez Ministerstwo Oświaty zjazdy kierowników Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych.

15. Odnośnie Okręgowych i Rejonowych Ośrodków wychowania fizycznego zostaną wydane oddzielne instrukcje.

16. Opiekę i kontrolę Ośrodków Dydaktyczno-Naukowych na terenie Kuratorium sprawuje naczelnik wydziału wzgl. wizytator wyznaczony w tym celu przez Kuratora Okręgu Szkolnego.

17. Odnośnie Centralnych, Okręgowych i Rejonowych Ośrodków przedmiotów zawodowych obowiązuje Instrukcja z dn. 12.II.1947 r. (Nr III OK—494/47) w sprawie organizacji ośrodków dydaktyczno-naukowych w szkolnictwie zawodowym. Nr. R. 1581/48.

Poz. 139

MINISTERSTWO OŚWIATY

Nr. I Pers.—11588/48

Warszawa dnia 14. 9. 1948

Praca małżonków — nauczycieli w jednej szkole

Czasem zdarza się, że w niektórych szkołach powszechnych, średnich, ogólnokształcących, zawodowych i zakładach kształcenia nauczycieli pracują małżeństwa nauczycielskie, przy czym jedno z małżonków na stanowisku kierownika lub dyrektora, drugie zaś w charakterze nauczyciela, sekretarza, kierownika internatu lub pełni inną nienauczycielską funkcję.

Taka obsada szkoły wywołuje często nieporozumienie pomiędzy gronem nauczycielskim a kierownikiem (dyrektorem) szkoły, wpływa źle na harmonijną współpracę Rady Pedagogicznej, a co za tym idzie i na poziom naukowy i wychowawczy szkoły, rodzi nieuzasadnione lub uzasadnione podejrzenia i zawiści, przyczynia się do niesnasek a nawet kłótni.

Stan taki na przyszłość istnieć nie powinien i dlatego Ministerstwo Oświaty zaleca, by małżeństw nauczycielskich, szczególnie jeśli jedno z małżonków zajmuje stanowisko kierownika lub dyrektora (p.o. kierownika lub p.o. dyrektora), w jednej szkole nie zatrudniać.

Jeżeli małżonkowie — nauczyciele już pracują w jednej szkole, należy jedno z nich, o ile w danej miejscowości istnieje druga szkoła tego samego lub pokrewnego typu, do której nauczyciel posiada kwalifikacje zawodowe, przenieść na własną prośbę lub z urzędu do innej sąsiedniej szkoły w tej samej miejscowości.

Przy przeniesieniu jednego z małżonków — nauczycieli należy kierować się w miarę możliwości odległością miejsca zamieszkania od zakładu naukowego, warunkami komunikacyjnymi, doborem grona nauczycielskiego z dodatkowymi lub wyższymi kwalifikacjami zawodowymi itp.

Ministerstwo Oświaty zdaje sobie sprawę, że przeniesień tych można będzie dokonać jedynie w większych ośrodkach, gdzie istnieją przynajmniej 2 szkoły tego samego lub pokrewnego typu, w których programie przewidziane są przedmioty, do nauczania których nauczyciel posiada prawem przepisane kwalifikacje zawodowe.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) Z. POMIANKOWSKI

Poz. 140

INSTRUKCJA

z dnia 6 września 1948 r. (Nr VI Pg.-1933/48)
w sprawie nauczania języków obcych
w szkołach zawodowych

W ślad za instrukcją programową na rok szkolny 1948/49 (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 7, Poz. 127) a w szczególności w związku z wytycznymi w sprawie języków obcych podanymi tam na str. 273, kol. I. w. 23, które brzmią jak następuje:

„Zachowując język obcy na stopniu podstawowym, w klasach VI i VII, program nie wprowadza zmian w dotychczasowym stanie rzeczy, gdy chodzi o wybór języka. Jednakże skrócenie czasu nauki do lat 2-ech każe stwierdzić, że względy pedagogiczne podpowiadają tu wybór języka słowiańskiego, zwłaszcza rosyjskiego, gwarantujący najskuteczniej wyniki nauczania. Przypomina się, że język rosyjski obowiązuje w zakładach kształcenia nauczycieli. W pewnej ilości szkół średnich przewiduje się ponadto inne języki słowiańskie, jak czeski, serbo-chorwacki itp.“

Szkoły zawodowe wszystkich typów i stopni organizacyjnych a w szczególności te, których program przewiduje stosunkowo niskie wyposażenie godzin przeznaczonych na naukę jednego tylko języka obcego, winny już w roku bieżącym rozpocząć dostosowywanie organiza-

cji nauki języka obcego do wymienionych wyżej wytycznych.

Zarówno względy pedagogiczne jak i praktyczne wskazują na to, że ze wszystkich języków obcych w szkole zawodowej nauka języka rosyjskiego może dać najlepsze wyniki, zwłaszcza wobec rozszerzającego się wciąż zasięgu języka rosyjskiego na terenie szkolnictwa podstawowego.

Olbrzymi rozwój rosyjskiej literatury technicznej i literatury związanej z życiem gospodarczym oraz przyswajanie sobie przez ten język drogą tłumaczeń nieomal wszystkich wybitnych dzieł z literatury obcych stwarza specyficzne warunki umożliwiające drogą najprostszą korzystanie przez poznanie najłatwiejszego do nauki dla naszej młodzieży języka, osiągnięcie szerokiego dostępu do bogatej literatury fachowej zarówno oryginalnej radzieckiej jak i tłumaczonej.

Uczenie się natomiast języka z obcej grupy językowej w ciągu 2, 3 a nawet 4 lat niedostatecznym wymiarze godzin tygodniowo, jak wykazuje praktyka, daje nikłe gwarancje pozytywnych wyników.

Kuratorzy i naczelnicy wydziałów szkół zawodowych Kuratoriów Okręgów Szkolnych dopilnują aby w szkołach, w których istnieją odpowiednie warunki, instrukcja powyższa była natychmiast wprowadzana w życie oraz, aby zgodnie z cytowaną instrukcją z dnia 30 czerwca r.b., w szkołach, w których prowadzone są dwa języki obce jednym był obowiązkowo język rosyjski.

Minister

(—) Dr ST. SKRZESZEWSKI

Poz. 141.

MINISTERSTWO OŚWIATY

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY
z dnia 4 września 1948 r. Nr II.-KN.-3539/48
w sprawie utworzenia Państwowego Liceum
Pedagogicznego w Tucholi

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) oraz art. 40 i 59 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Tworzy się Państwowe Liceum Pedagogiczne w Tucholi.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Minister

(—) Dr ST. SKRZESZEWSKI

(Nr KN.-37564/48)

Poz. 142.

MINISTERSTWO OŚWIATY
Warszawa

OKÓLNIK NR 21

z dnia 21 sierpnia 1948 r. (II. P-4609/48)
w sprawie nazw szkół

Uzupełniając okólnik Nr 17 z dnia 21 maja 1947 r. (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 6, poz. 140) wyjaśniam, co następuje:

W wyjątkowych przypadkach przy nadawaniu nazw szkołom mogą być uwzględniane również nazwiska przedstawicieli innych narodów, którzy zasłużyli się dla idei postępu, demokracji i międzynarodowej współpracy dla utrzymania pokoju.

Minister

(—) Dr ST. SKRZESZEWSKI

Poz. 143.

OKÓLNIK NR 15

z dnia 14 czerwca 1948 r. (IBS.-3294/48)
w sprawie ubezpieczenia budowli od ognia

Wobec zapytań Kuratoriów, dotyczących ubezpieczenia budowli od ognia, niektórych budynków zajmowanych przez szkoły, względnie inne instytucje — Ministerstwo Oświaty podaje poniższe wyjaśnienia.

Dekret z dnia 3 stycznia 1947 r. o uregulowaniu ubezpieczeń rzeczowych i osobowych (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 23) art. 3 ust. 1 ustanawia na obszarze Państwa w zakresie ubezpieczeń rzeczowych przymus ubezpieczenia budowli od ognia.

Spod przymusu ubezpieczenia na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1948 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych o przymusowym ubezpieczeniu budowli od ognia (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 178) zostały wyjęte m. in. budowle stanowiące własność Państwa, budowle o charakterze tymczasowym lub przeznaczone na rozbiórkę oraz budowle opuszczone przez właścicieli i nieużytkowane. Z tego wynika, że budowle, które nie są budynkami, formalnie przejętymi na własność Państwa, choćby były użytkowane przez Państwo, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe, podlegają przymusowemu ubezpieczeniu od ognia.

Do ubezpieczenia od ognia budynków jest obowiązany właściciel na podstawie § 6 wyżej wspomnianego rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1948 r.

Pod pojęciem właściciela rozumieć należy również prawnych następców właściciela lub osoby prawa jego reprezentujące.

Jeżeli budynek został oddany na mocy obowiązujących przepisów prawnych w zarząd i użytkowanie, to w myśl art. 147 prawa rzeczowego z dnia 11 października 1946 r. użytkownik

jest obowiązany ubezpieczyć rzecz na przypadek utraty lub uszkodzenia, jeżeli obowiązek taki wynika z zasad prawidłowej gospodarki.

W świetle wyżej podanych przepisów prawnych władze szkolne obowiązane są do ubezpieczenia i płacenia składek ubezpieczeniowych tylko od tych budynków, których użytkowanie przekazano formalnie władzom szkolnym. Budynki wynajęte ubezpiecza właściciel, który również opłaca składki ubezpieczeniowe.

Wobec tego, że obiekty stanowiące własność państwową wyjęte są spod przymusu ubezpieczenia od ognia, w budżecie Ministerstwa Oświaty nie są przewidziane żadne kredyty na opłacanie składek ubezpieczeniowych.

O ile w myśl zawartych umów lub obowiązujących przepisów koszt ubezpieczenia od ognia ponosi Skarb Państwa, wydatek pokrywać należy z § 5. Pomieszczenia, poz. 2 „komorne i świadczenia“ odpowiednich działów i rozdziałów budżetu.

W przypadku zaistnienia wątpliwości co do tytułu własności budowli i wynikającego stąd ew. obowiązku ubezpieczenia, należy zasięgnąć opinii właściwego terytorialnie oddziału Prokuratorii Generalnej.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) WŁ. OZGA

Poz. 144.

MINISTERSTWO SKARBU
Nr D. III. 7616/7/43.

Warszawa, dnia 3 września 1948 r.
Zastrzeżenia terminu wypłaty
na przekazach pocztowych
i czekowych

Do Kancelarii Cywilnej i Kancelarii Wojskowej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Biura Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

Ministerstwo Skarbu zawiadamia, że na skutek zarządzenia Ministerstwa Poczty i Telegrafów, przekazy pocztowe i przekazy czekowe P.K.O. wystawiane przez władze i urzędy państwowe na wypłatę uposażeń i zaopatrzeń, a zaopatrzone w rubryce „Szczególne żądania nadawcy“ uwaga: „nie wypłacać przed dniem,“ są wypłacane przez wszystkie placówki pocztowe z zachowaniem oznaczonego terminu. Szczególne żądanie nadawcy co do terminu wypłat nie podlega osobnej opłacie pocztowej.

(—) M. Zakrzewski
Z-ca Dyrektora Departamentu

MINISTERSTWO OŚWIATY
Nr IF—7311/48.

Zastrzeżenia terminu wypłaty
na przekazach czekowych
i pocztowych.

do wiadomości
Z-ca Dyrektora Departamentu
Wł. Ozga

Poz. 145.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY
Nr. I. Pers. — 12723/48

Warszawa, dnia 25 sierpnia 1948 r.

Sprawa: Zaliczanie służby wojskowej.

Ministerstwo Oświaty w porozumieniu z Ministerstwem Obrony Narodowej wyjaśnia, że do czasu wydania rozporządzenia zapowiedzianego w art. 3 ust. (3) dekretu z dnia 14.V.1946 roku o tymczasowym unormowaniu stosunku służbowego funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 139) nie należy uwzględniać do wysługi lat i wymiaru uposażenia nauczycieli okresów służby wojskowej pełnionej podczas wojny w latach 1939-1945 w formacjach polskich formowanych poza granicami oraz w oddziałach walki zbrojnej o wyzwolenie Polski spod okupacji hitlerowskiej.

Postanowienia art. 18 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 28.X.1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) dają możliwości uwzględniania z urzędu okresu służby wojskowej i ewent. pobytu w niewoli tylko tym nauczycielom, którzy będąc mianowanymi nauczycielami szkół państwowych lub publicznych zostali w roku 1939 zmobilizowani i ewent. w wyniku działań wojennych dostali się do niewoli.

Jeżeli nauczyciel zmobilizowany z 1939 r. został następnie internowany poza granicami Kraju lub jako jeńiec wojenny wstąpił do oddziałów polskich formowanych na obczyźnie ewent. został skierowany do przymusowych robót, okresy te należy również uwzględniać do wysługi lat i wymiaru uposażenia.

Jak z powyższego wynika koniecznym warunkiem nabycia uprawnień przez nauczyciela do uwzględnienia mu przy wymiarze uposażenia pewnych okresów, jest fakt przebywania w 1939 r. na etacie państwowym i zmobilizowanie.

Jako końcowy termin służby wojskowej ewent. pobytu w niewoli należy przyjmować dzień 9. V. 1945 r., t.j. dzień zakończenia działań wojennych.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) Z. POMIANSKI

otrzymują: Kuratoria Okręgów Szkolnych

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu

Dnia 30 sierpnia 1948 r.

Nr O. Pers.-35118/48

Sprawa: Zaliczanie służby wojskowej.

do wiadomości

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Naczelnik Wydziału

(—) STANISŁAW KUBACKI

Otrzymują: Inspektoraty Szkolne w Okręgu.

Poz. 146.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu

Dnia 23 sierpnia 1948 r.

Nr O.F.-34636/48

Sprawa:

w sprawie zmiany zarządzenia
odnośnie należności w razie pełnienia
czynności służb. poza zwykłym miejscem
służbowym.

W Dzienniku Ustaw R.P., z dnia 17. VIII. rb. Nr 38 zostało ogłoszone rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca r. b. z **ważnością z dniem ogłoszenia t.j. 17 sierpnia r.b.** o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe.

Ponieważ rozporządzenie to przewiduje zmiany w obliczeniu diet Kuratorium, do czasu ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym całkowitego tekstu wspomnianego rozporządzenia, podaje na razie do wiadomości i stosowania tylko te paragrafy, w których nastąpiły zmiany, a mianowicie:

§ 16. p. 1. Jednostką obliczenia diet jest 24 godzinny okres czasu liczony od chwili wyjazdu ze zwykłego miejsca służbowego do chwili powrotu do tego miejsca.

p. 2. Jeżeli czas trwania podróży służbowej wynosił na dobę:

- 1) mniej niż 8 godzin — funkcjonariuszowi państwowemu nie przysługują diety
- 2) od 8 do 18 godzin — funkcjonariusz państwowy otrzymuje połowę diety,
- 3) ponad 18 godzin — funkcjonariusz państwowy otrzymuje całą dietę.

p. 3. Przy podróżach służbowych, trwających dłużej niż jedną dobę funkcjonariusz państwowy otrzymuje za każdą rozpoczętą dobę:

- 1) do 8 godzin trwania podróży — połowę diety,
- 2) ponad 8 godzin trwania podróży — całą dietę.

§ 17 — Przy przejeździe środkiem lokomocji, mającym rozkład jazdy (np. kolej, samolot) początek przejazdu liczy się od ustalonego w rozkładzie jazdy czasu odjazdu. Przy przejeździe innym środkiem lokomocji, nie mającym rozkładu jazdy, początek przejazdu liczy się od chwili ruszenia z miejsca. Opóźnienie przejazdu środka lokomocji, mającego rozkład jazdy, bierze się rachubę tylko w przypadku gdy wynosi więcej niż godzinę.

§ 18. — Całe diety wypłaca się przez pierwsze 2 tygodnie, licząc od dnia następującego po dniu przybycia do miejsca delegacji, przez następne 6 tygodni — zmniejszone o 30%, a po upływie tego czasu — zmniejszone o 40%.

§ 22. p. 1. Przy przejazdach należy posługiwać się najtańszym środkiem lokomocji. Użycie droższego środka lokomocji dozwolone jest

w wypadkach nagłych, gdy skutek opóźnienia przejazdu interes publiczny byłby narażony na szkodę, lub jeżeli spowoduje to oszczędność na dietach w rozmiarach, przewyższających koszt użycia droższego środka lokomocji.

p. 2. Funkcjonariuszowi Państwowemu, który użył droższego środka lokomocji, jeżeli nie był do tego uprawniony, zwraca się koszty przejazdu tańszym środkiem lokomocji.

p. 3. Przepis p. 2. stosuje się odpowiednio w przypadku przejazdu klasą, do użycia której funkcjonariusz nie był uprawniony.

§ 24. — Przy przejazdach zwraca się faktycznie zapłaconą cenę biletu. Osoby korzystające z ulg w przejazdach otrzymują tylko zwrot ceny ulgowej.

§ 25. — Prawo przejazdu II klasą pociągu służy funkcjonariuszom państwowym i nauczycielom, pobierającym uposażenie grupy I — do VIII grupy uposażenia.

Prawo przejazdu III klasą służy osobom od IX — XII. Jeżeli jednak przejazd pociągiem ma trwać dłużej niż 18 godzin lub odbywa się między 21 a 6 godziną i trwa dłużej niż 6 godzin, władza zarządzająca podróż służbową może tym osobom zezwolić na korzystanie z przejazdu II klasą.

§ 26. — Z reguły zwraca się koszt przejazdu pociągiem osobowym. Zwrot kosztów przejazdu pociągiem pospiesznym następuje tylko wtedy, gdy władza zarządzająca podróż służbową zezwoli na przejazd takim pociągiem.

§ 29 — Jeżeli na statku znajdują się 2 klasy zwraca się cenę biletu I klasy tym osobom, które w razie jazdy koleją mają prawo do biletu II klasy, cenę zaś biletu II klasy tym, którzy w razie jazdy koleją mają prawo do biletu III klasy.

§ 30 — p. 1. Przy przejazdach kołowych dokonanych także i własnym środkiem lokomocji zwraca się w miejscowościach, w których obowiązują zatwierdzone przez władze taryfy najmu koni lub samochodu, ceny podane w taryfie. W innych miejscowościach zwraca się koszty przejazdu według cen odpowiadających miejscowym stosunkom.

p. 2. Przy wspólnych podróżach kołowych wolno zaliczać jedną podwodę, lub: samochód osobowy na 3 osoby. W razie równoczesnego przewozu większej ilości bagażu podróżnego, aktów i instrumentów lub narzędzi wolno zaliczyć jedną podwodę lub samochód na 2 osoby, a w wyjątkowych wypadkach — na 1 osobę.

§ 31 — Jeżeli drogę odbyto rowerem lub pieszo, przyznaje się kwoty zł 10 za każdy kilometr.

§ 32 — Zwraca się koszty przewozu koleją, samochodem, statkiem lub innym środkiem lokomocji, z wyłączeniem samolotu, osobistego bagażu podróżnego o wadze:

1) do 30 kg, — przy podróżach trwających dłużej niż 14 dni.

2) do 60 kg, — przy podróżach służbowych oraz delegacjach, trwających dłużej niż 60 dni.

Jeżeli do spełnienia czynności urzędowej konieczne jest zabranie ze sobą bagażu służbowego, jak: akta, narzędzia, instrumenty i t. p. — zwraca się wszystkie koszty przewozu.

§ 33 — Na koszty dojazdu do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej, jak również przejazdu z jednego dworca (przystani, stacji) do drugiego w gminach miejskich za każdy dojazd lub odjazd, ryczałt w wysokości 25 zł. Ryczałt nie należy się, gdy dojazd, odjazd odbywa się służbowym środkiem lokomocji.

§ 35 — Funkcjonariuszowi państwowemu przysługuje prawo do zwrotu kosztów noclegu za noc spędzone poza zwykłym miejscem służbowym w czasie całego okresu podróży służbowej lub delegacji.

§ 36 — W przypadkach korzystania z noclegu w służbowym domu noclegowym przysługuje zwrot opłaty pobieranej przez Urząd. W razie niemożności korzystania z noclegu w służbowym domu noclegowym, przysługuje ryczałt w wysokości 100 zł za każdą noc, o ile nie przedstawiono rachunku hotelowego, udowodnione rachunkiem hotelowym koszty noclegu zwraca się w całości.

§ 42 — Wypłata należności z tytułu podróży służbowych, delegacji (odkomenderowanie) i przeniesienia następują na podstawie rachunku.

W rachunku należy określić dokładnie żądane należności i uzasadnić każdą jego pozycję przez szczegółowe przytoczenie okoliczności, usprawiedliwiających wydatek oraz dołączyć wszelkie dokumenty, dotyczące sum wydatkowanych.

Jeżeli uzyskanie dokumentu, dotyczącego wydatku na kwotę nie przekraczającą 100 zł natrafia na znaczne trudności, wydatek ten można uznać i bez dołączenia dokumentu, usprawiedliwiającego wydatek. W tym przypadku funkcjonariusz państwowy dołącza do rachunku własnoręczne oświadczenie o dokonaniu wydatku i o powodach uzasadniających trudności w uzyskaniu rachunku.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od dnia ogłoszenia, czyli 17 sierpnia rb., a zatem należy wszelkie rachunki kosztów podróży za czas od 17. 8. rb. obliczone nie zgodnie z obowiązującymi przepisami wyrównać.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Otrzymują:

- 1) Inspektoraty Szkolne
- 2) Dyrekcje Państw. Szkół Średnich Ogólnokształcących
- 3) Dyrekcje Zakł. Kształc. Nauczycieli
- 4) Dyrekcje Państw. Szkół Zawodowych
- 5) Dyrekcje Kierownictwo P. D. D.
- 6) Dyrekcje Publ. Średnich Szkół Zawodow.
- 7) Wydziały, Oddziały i samodz. Referenci.

Poz. 147

MINISTERSTWO OŚWIATY

Nr I Z—15455/48

Warszawa, dnia 14 lipca 1948 r.

Spr. zaopatrzenia szkół w opał w roku szkolnym 1948/49

W myśl zarządzenia Ministra Apropowizacji oraz Ministra Przemysłu i Handlu wydanym w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania z dnia 23 października 1947 r. począwszy od 1 stycznia 1948 r. wszelkie gmachy i budynki państwowe oraz publiczne — a więc także szkolne — zaopatrywane będą w opał (węgiel i koks) przez terenowe Oddziały Centrali Zbytu Produktów Przemysłu Węglowego.

Na konferencji w Radzie Państwa w dniu 6 marca br. przy udziale przedstawicieli C. U. P., Min. Przemysłu i Handlu, C.Z.P.P.W. i Ministerstwa Oświaty ustalono, że całkowite zaopatrzenie szkół w opał na rok szkolny 1948/49 nastąpi w okresie do 1 września br.

W związku z powyższym Ministerstwo Oświaty uruchomiło w lipcu br. na ten cel pełne kwoty kredytów przewidzianych w budżecie na rok 1948. Wobec tego rektoraty Szkół Wyższych, Kuratoria Okręgów Szkolnych, Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje i Kierownictwa wszystkich typów szkół, zakładów, instytucyj, domów dziecka itp. przystąpią niezwłocznie do zakupu opału w/g zgłoszonego zapotrzebowania na kwestionariuszach węglowych C.Z.P.P.W.

Dyrekcje i Kierownictwa szkół, których zaopatrzenie w opał spoczywa na samorządzie terytorialnym dopilnują, aby fundusze na ten cel były asygnowane przez Zarządy Gmin w kwotach, umożliwiających całkowity zakup opału na rok szkolny 1948/49 w/w podanym terminie.

Szczegóły odnośnie dostaw, stacyj wyładowniczych, składów opałowych należy uzgodnić z właściwymi wojewódzkimi Oddziałami C.Z.P.P.W.

O wszelkich niedociągnięciach ze strony aparatu dystrybucyjnego C.Z.P.P.W., jak również o trudnościach w uzyskaniu zaopatrzenia szkół w opał przez samorządy terytorialne, należy niezwłocznie informować Ministerstwo Oświaty, natomiast za zaniechania w wykonaniu powyższego zarządzenia ze strony podległych Ministerstwu władz szkolnych, urzędów, zakładów i instytucyj ponoszą osobistą odpowiedzialność służbową ich kierownicy.

Z-ca Dyrektora Departamentu

(—) J. CZYŻEWICZ

Kuratorium**Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 24 lipca 1948 r.

Nr. O—29088/48

Sprawa: zaopatrzenia szkół w opał w roku szkolnym 1948/49.

Kuratorium przesyła powyższy odpis pisma Ministerstwa Oświaty z dnia 14 lipca 1948 r. Nr. I Z—15455/48 do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Za Naczelnika Wydziału

(—) (Z. LEIBRANDT) Radca

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształc. zakładów kształcenia nauczycieli, oraz szkół zawodowych wszystkich typów w Okręgu, oraz P.D.D.

Poz. 148

Kuratorium**Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 31 sierpnia 1948 r.

Nr SP. 33032/48

**Sprawa: organizowanie wycieczek na Wystawę
Ziem Odzyskanych we Wrocławiu.**

Z uwagi na wyjątkowe znaczenie wychowawcze i poznawcze, jakie da zorganizowane zwiedzanie Wystawy Ziem Odzyskanych pożądane jest, aby młodzież jak najliczniej korzystała z wycieczek na tę wystawę.

W związku z powyższym Kuratorium zaleca organizowanie zbiorowych wycieczek młodzieży szkolnej w wieku powyżej lat 12 na Wystawę Ziem Odzyskanych.

Na kierowników i wychowawców należy wyznaczyć osoby, które wykazały się w pracach organizacyjnych, bądź wychowawczych na placówkach wczasów letnich pozytywnymi osiągnięciami. Na każdym 20 uczestników należy przewidzieć nie mniej niż jednego wychowawcę, któremu Kuratorium zwróci faktyczne koszty wycieczki.

Zgodnie z pismem Min. Oświaty z dnia 11 VIII. 48 Nr VII Op.—2519/48 na częściowe pokrycie kosztów związanych z organizowaniem wycieczek można użyć pozostałe kredyty z Dz. IX. § 22 poz. 1, oraz pozostałe po akcji letniej rezerwy żywnościowe.

Organizację wyjazdów i obsługę wycieczek na zlecenie Komisarza Rządu dla spraw W.Z.O. przejął wyłącznie „Orbis“, który udziela wszelkich informacji, przyjmuje zgłoszenia wycieczek (grupa najmniej 20 osób), zamawia noclegi, żywienia itp.

Kuratorium ponadto podaje, że udający się na Wystawę Ziem Odzyskanych zespół wycieczkowy korzysta z 50% zniżki kolejowej. Przy dużych zespołach (najmniej 500 osób) zniżka wynosi 66% i podróż odbywa się specjalnym pociągiem wycieczkowym. To też Kuratorium zaleca organizowanie wycieczek całopociągo-

wych, kombinowanych z młodzieży kilku szkół danego ośrodka.

Wystawa Ziem Odzyskanych trwa tylko do 18 października 1948 r. Każdą wycieczka winna być zgłoszona w Orbisie minimum na 2 tygodnie przed terminem wyjazdu. Na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego czynne są następujące delegatury „Orbisu“

Bydgoszcz — Al. 1-go Maja 17

Toruń — ul. Żeglarska 31 (Róg Rynku Staromiejskiego)

Włocławek — Pl. Wolności 3/4

Sprawozdanie z przebiegu akcji wycieczkowej nadesłał Inspektoraty Szkolne i Dyrekcje Szkół Średnich wszystkich typów najpóźniej do dnia 31 października 1948 r. wg. poniższego wzoru.

Ilość wyciecz.	Czas trwania	Koszty wycieczki na uczestnika		Uczestnicy			Kier. wycieczki	U w a g i
		ogółem	z funduszów pryw.	młodzież	nauczyciele	% biorących udział w stos. do ogółu młodz.		

Otrzymują:

Wydziały Kurat. O. S. Pom.,
Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje Szkół Średnich wszyst. typów,
Przewodniczący Pow. Komisji Wczasów letn.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) STANISŁAW KUBACKI

Naczelnik Wydziału

Poz. 149

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu

Dnia 27 sierpnia 1948 r.

Nr. Kur. — 35364/48

W sprawie wyświetlania filmów naukowych w szkołach.

Akcja Instytutu Filmowego, Wydziału Filmów Oświatowych w Bydgoszczy poparta przez ogół Nauczycielstwa stosownie do mego pisma z dnia 1. 10. 47 r. Nr. O.—396334/47 dała w roku szkolnym 1947/48 dobre rezultaty.

Rozwój Instytutu Filmowego a zwłaszcza powiększenie filмотeki o nowe polskie filmy oświatowe wysokiej klasy jak: „Warmia i Mazury“, „Biskupin“, „Wieliczka“ i inne, był tylko możliwy dzięki postawie nauczycielstwa doceniającego znaczenie filmu w pracy szkolnej.

Ponieważ dalsza produkcja nowych filmów (polskich) oświatowych i naukowych w obecnej sytuacji gospodarczej Państwa jest uzależniona także od wpływów uzyskanych z projekcji w szkołach, lekcje filmowe należy tak organizować, aby cała młodzież szkolna brała w nich udział w ramach abonamentu. (10% niezamówionej młodzieży szkolnej jest z opłat zwolnionej)

W roku szkolnym 1948/49 akcją Instytutu Filmowego objęty zostanie teren całego okręgu szkolnego.

1. Ref. Pow. F. O. w Bydgoszczy
obejmuje powiaty: Bydgoszcz, Szubin i Tuchola

2. Ref. Pow. F. O. w Brodnicy
obejmuje powiaty: Brodnica, Wąbrzeźno

3. Ref. Pow. F. O. w Chełmnie
obejmuje powiaty: Chełmno

4. Ref. Pow. F. O. w Chojnicach
obejmuje powiaty: Chojnice i Sepólno

5. Ref. Pow. F. O. w Grudziądzu
obejmuje powiaty: Grudziądz

6. Ref. Pow. F. O. w Inowrocławiu
obejmuje powiaty: Inowrocław

7. Ref. Pow. F. O. w Lipnie
obejmuje powiaty: Lipno i Rypin

8. Ref. Pow. F. O. w Nowym Mieście
obejmuje powiaty: Nowe Miasto

9. Ref. Pow. F. O. w Świeciu
obejmuje powiaty: Świecie

10. Ref. Pow. F. O. w Toruniu
obejmuje powiaty: Toruń

11. Ref. Pow. F. O. w Włocławku
obejmuje powiaty: Włocławek i Aleksandrów Kujawski.

12. Ref. Pow. F. O. w Wyrzysku
obejmuje powiaty: Wyrzysk.

Wobec tego, wszystkie szkoły zelektryfikowane winny bezwzględnie korzystać w roku szkolnym 1948/49 z filmów naukowo-szkolnych. Dotyczy to również przedszkoli, szkół średnich ogólnokształc. i zawodowych, które tematyką filmów uzgadniają bezpośrednio z Referatami Powiatowymi Filmów Oświatowych.

W celu racjonalnego wykorzystania filmu, który jest pomocą szkolną jak obraz czy czytanką, zalecam:

- omówić zagadnienia stosowania filmu jako pomocy naukowej na konferencjach pedagogicznych i rejonowych.
- stosować jeden temat filmowy w jednej klasie i na jednej lekcji.
- wyświetlać film dwukrotnie o ile materiał nie został należycie zaobserwowany przez uczniów.
- zapoznać się z treścią filmów przed ich wyświetleniem (w żadnym wypadku nie może objaśniać mechanik).
- dostosować sale szkolne do potrzeb filmowych.

Dla nauczycielstwa zostały opracowane bardzo starannie teksty objaśniające do filmów szkolnych wydane w formie skoroszytu. Każda szkoła, która korzysta z akcji filmowej winna teksty powyższe mieć w swej bibliotece.

Sposób organizowania akcji wyświetlań i ustalania programu dla szkół powszechnych pozostawiamy do rozważenia.

stawia się Oddziałowi Instytutu Filmowego w Bydgoszczy.

Z ramienia Kuratorium opiekę i nadzór nad powyższą akcją objął ob. Tadeusz Bąblewski.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Naczelnik Wydziału

(—) STANISŁAW KUBACKI

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne,
Dyrekcje i kierownictwa wszystkich szkół.

Poz. 150.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu
Nr 39469/48

Sprawa: Organizacja szkolnych audycji
muzycznych w r. szk. 1948/49.

W ramach obowiązujących audycji muzycznych, przewidzianych programem nauczania, kontynuowana będzie w roku szk. 1948/49 akcja koncertów wokalnie-instrumentalnych dla młodzieży szkolnej.

Kuratorium w porozumieniu z Okr. Biurem Koncertowym w Bydgoszczy podzieliło teren okręgu szkolnego na dwa podokręgi: I — toruński, II — bydgoski. Do podokręgu toruńskiego należą wszystkie powiaty położone po prawej stronie Wisły, do podokręgu bydgoskiego natomiast wszystkie powiaty po lewej stronie Wisły.

Kierownictwo akcji koncertowej na rok szkolny 48/49 powierza się: dla podokręgu toruńskiego ob. Malinowskiemu Pawłowi, naucz. III Państw. Lic. i Gimn. im. T. Kościuszki w Toruniu; dla podokręgu bydgoskiego ob. Lubiatowskiemu Edmundowi, naucz. Miejskiego Lic. i Gimn. Kupieckiego w Bydgoszczy. Ob. ob. kierownicy podokręgów kontaktować się będą bezpośrednio w sprawach audycji z Inspektoratami Szkolnymi oraz Dyrekcjami szkolnymi, przesyłając tymże szczegółowy program, miejsce odbycia i czas trwania audycji. Audycje szkolne odbędą się zasadniczo w drugiej połowie każdego miesiąca w czasie od godziny 12 — 14, dla każdej szkoły raz w miesiącu.

Opłata za audycje wynosi: dla młodzieży szkół średnich (począwszy od klasy 8-mej) zł 20,—, dla dzieci szkół podstawowych zł 10,— od uczestnika.

Sprawami organizacyjnymi audycji w szkołach (sala, pianino wzgl. fortepian, pulpity itp.) zajmą się nauczyciele muzyki i śpiewu tych zakładów, w których się audycje odbędą.

Program audycji muzycznych przewiduje w bież. roku szk. zapoznanie młodzieży szczególnie z muzyką polską i słowiańską. Rok 1949 jako rok chopinowski (100-lecie śmierci) znajdzie swój specjalny wyraz w audycjach muzycznych poświęconych twórczości Fryderyka Chopina.

Ob. ob. Inspektorzy Szkolni oraz Dyrektorzy szkolni dołożą starań, aby cała młodzież brała udział w wysłuchaniu koncertów pod opieką delegowanych członków grona nauczycielskiego.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne,
Dyrekcje szkół średn. ogólnoksz.
zawodowych oraz zakładów kształt.
naucz. w Okręgu.

Poz. 151.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu

Dnia 2 lipca 1948 r.
Nr Kur.-26262/48

Sprawa: święta młodzieży w r. szk. 1948/49

Sprawę lokalnych, gminnych i powiatowych świąt młodzieży połączonych ew. z wystawą szkolną pozostawia się do swobodnego uznania Komisji Międzyszkolnych. Imprezy te należałoby urządzić na zakończenie roku szkolnego. Okręgowego święta młodzieży i okręgowej wystawy szkolnej w r. szk. 1948/49 nie przewiduje się. Natomiast Okręgowe igrzyska sportowe odbędą się w pierwszej połowie czerwca 1949 r. we Włocławku. We wszystkich zaś miastach powiatowych odbędą się w okresie lutego do maja popisy — konkursy uzdolnionych samouków (dzieci, młodocianych i dorosłych), pomyślane jako występy indywidualne, mające na celu wyłonienie osób szczególnie utalentowanych w zakresie śpiewu, gry na instrumentach, recytacji i przemówień, rysunku, malarstwa i rzeźby. Wyróżnieni na popisach powiatowych wezmą udział w konkursie okręgowym w Toruniu w czerwcu 1949 r.

Celem pobudzenia do działalności szkolnych i pozaszkolnych zespołów artystycznych oraz dania im możliwości popisania się w większym środowisku, jako też celem zbliżenia miasta i wsi przewiduje się w ciągu całego roku szkolnego występy w Teatrze Ziemi Pomorskiej w Toruniu (raz w miesiącu, w niedzielę, w godzinach popołudniowych) szkolnych i pozaszkolnych chórów, orkiestr, kapel, zespołów kameralnych, tanecznych, z inscenizacjami lub utworami scenicznymi. Koszt przejazdu i pobytu musi pokryć zespół.

Zespoły, które pragnęłyby wystąpić w teatrze winny nadesłać program i tekst produkcji do Komisji Imprez w Kuratorium.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne,
i Dyrekcje wszystkich szkół.

Poz. 152

MINISTERSTWO OŚWIATY

Nr VI. V. 1590/48

Warszawa, dnia 14 sierpnia 1948 r.

Obchód „Roku Chopinowskiego“

Dnia 17 października 1949 r. przypada 100-na rocznica śmierci Fryderyka Chopina.

W związku z tym Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 20. III. 1948 r. postanowiła — dla upamiętnienia i uczczenia największego muzyka polskiego — zorganizowanie w czasie od dnia 22 lutego — jako daty urodzin mistrza — do 17 października 1949 r. uroczystości „Roku Chopinowskiego“.

Przeprowadzenie obchodu powierzone zostało Komitetowi Wykonawczemu „Roku Chopinowskiego“ (adres: Warszawa, Instytut Fr. Chopina — ul. Zgoda Nr 15, II p.).

Udział szkół w uroczystościach winien znaleźć swój wyraz w zorganizowaniu akcji mającej na celu zapoznanie młodzieży z życiem i twórczością Chopina przez:

- a) pogadanki w szkołach;
- b) słuchanie specjalnych audycji radiowych — pogadanek i koncertów z cyklu muzyki wielkiego mistrza;
- c) słuchanie — a w miarę możliwości organizowanie własnymi siłami szkoły — koncertów chopinowskich;
- d) organizowanie — w porozumieniu z Komitetem — wycieczek młodzieży do Żelazowej Woli k/Sochaczewa — miejsca urodzenia Mistrza i zaopatrzenie szkół w portrety Fr. Chopina.

Akcję w tym kierunku należy tak przeprowadzić, aby główne jej nasilenie przypadło na dzień 17 października 1949 r.

Dyrektor Departamentu

(—) Z. KORMANOWA

Kuratorium**Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 19 sierpnia 1948 r.

Nr O.-33896/48

W sprawie obchodu „Roku Chopinowskiego“

Inspektoratom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom wszystkich szkół i zakładów wychowawczych Okręgu.

powyższe podają do wiadomości i wykonania

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Poz. 153

ODEZWA

do uczniów ostatnich klas szkół średnich, szkół powszechnych dla dorosłych i kursów dokształcających dla dorosłych.

Na ziemiach naszych jest jeszcze bardzo wielu analfabetów. Są nimi nie z własnej winy. Jest

ich tak dużo, że analfabetyzm jest u nas klęską społeczną.

Na całym obszarze ziem polskich przystąpiono do energicznej walki z klęską społeczną — analfabetyzmem.

W walce biorą udział władze szkolne, organizacje społeczne, oświatowe i zawodowe, organizując dla analfabetów kursy początkowe nauki czytania i pisania.

Nie we wszystkich jednak miejscowościach istnieją warunki do uruchomienia zbiorowego nauczania początkowego dorosłych analfabetów.

Wielu ludzi nie umiejących czytać i pisać, powodując się fałszywym wstydem, nie zgłasza się do nauki.

Zwracam się z gorącym wezwaniem do młodzieży opuszczającej szkoły i kursy dla dorosłych, by pospieszyła na front walki z analfabetyzmem, a to:

1) przez uświadomienie współobywateli nie umiejących czytać i pisać, aby się zgłaszali na kursy organizowane przez władze szkolne, organizacje społeczne, oświatowe i zawodowe;

2) aby sama podjęła indywidualne nauczanie analfabetów, zwłaszcza w tych ośrodkach, gdzie nauczanie zbiorowe nie da się zorganizować

Wierzę, że mój apel nie minie bez echa, a ofiarna i patriotyczna Młodzież Polska stanie wszędzie do pracy!

Wspólnymi siłami zwalczymy wkrótce analfabetyzm na Pomorzu!

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Kuratorium**Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 10 września 1948 r.

Nr 22379/48

Odezwa Kuratora Okręgu szkolnego do młodzieży w sprawie indywidualnego nauczania analfabetów.

Powyższą odezwę polecam, Ob. Dyrektorom Średnich zakładów naukowych, Ob. Kierownikom szkół i kursów dla dorosłych odczytać młodzieży ostatnich klas (semestrów), zwrócić jej uwagę na społeczną wagę zwalczania analfabetyzmu i zachęcić ją do podjęcia indywidualnego nauczania analfabetów.

Nazwiska młodzieży, która stanęła do walki z analfabetyzmem należy podać do wiadomości Ob. Inspektorom Szkolnym, którzy prowadzić będą spisy nauczających indywidualnie. Przewiduję udzielenie pisemnego podziękowania tej młodzieży, która się podejmie nauczania analfabetów.

Ob. Kierowników szkół proszę, aby w ich regionach szkolnych zaopiekowali się indywidualnym nauczaniem analfabetów.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Poz. 154

**Kuratorium
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu**

Dnia 24. VIII. 1948 r.
Nr. Kur. 34800/48

Wzorem lat ubiegłych Kuratorium zamierza wydać drukiem roczne sprawozdanie ze stanu szkolnictwa i oświaty w okręgu pomorskim. Celem zilustrowania tego wydawnictwa odpowiednimi zdjęciami proszę o nadesłanie fotografii, nadających się do reprodukcji (wyraźne, na połyskującym papierze) a obrazujących wszelkie przejawy życia szkolnego. Termin do 30 września br.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Dr CZESŁAW SKOPOWSKI

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcja wszystkich szkół zakładów wychowawczych.

KOMUNIKATY

Poz. 155

Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w porozumieniu z Pomorską Dyrekcją Okręgową Polskiego Radia w Bydgoszczy rozpoczyna nowy cykl wykładów radiowych dla nauczycieli w programie czterech rozgłośni: gdańskiej, pomorskiej, poznańskiej i szczecińskiej.

Wykłady rozpoczną się dn. 4 października br. o godz. 14,20 przemówieniem Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego, dr. Czesława Skopowskiego do nauczycielstwa.

Pogadanki dla nauczycieli będą wygłaszane codziennie oprócz niedziel i świąt, między godz. 14 min. 20 a 14 min. 30 i obejmą następujące przedmioty:

1. Język polski — prelegent Stanisław Stapf — poniedziałek
2. Aktualna pogadanka Kuratorium — wtorek
3. Chemia — prelegent mgr. Jan Krupowicz — środa
4. Psychologia — prelegent dr. Stanisław Gerstman — czwartek
5. Fizyka — prelegent Henryk Moese — piątek
6. Śpiew — prelegent Ludwik Kic — sobota

Wtorkowe, aktualne pogadanki Kuratorium zawierać będą również komunikaty i rozporządzenia władz.

Z tego też powodu zaleca się Dyrekcjom i Kierownictwom Szkół, by zorganizowały słuchanie tych audycji.

Szczegółowy program radiowych kursów będzie podany w następnym numerze Dziennika.

Szkolne audycje radiowe.

Od dnia 4 października br. Polskie Radio uruchamia nadawanie audycji radiowych dla szkół.

Audycje dla niższych klas (III—V) szkół podstawowych nadawane będą w poniedziałki, środy i piątki, od godz. 11,40 do 11,57, audycje zaś dla wyższych klas (V—VIII) szkół podstawowych — we wtorki, czwartki i soboty, od godz. 8,55 do 9,10.

Szczegółowy program audycji podany będzie w następnym numerze Dziennika.

Poz. 156

Z początkiem roku szkolnego 1947/48 Poczta Kasa Oszczędności, nawiązując do swej tradycji przedwojennej, przystąpiła do zakładania na terenie szkół Szkolnych Kas Oszczędności, mających stanowić ośrodki wychowania i samowychowania gospodarczego dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia oszczędności. Pomocną w prowadzeniu tej akcji była gazetka ścienna „Młody Obywatel“ redagowana i wysyłana przez PKO do wszystkich szkół. W ciągu roku szkolnego 1947/48 powstało 1.690 Szkolnych Kas Oszczędności.

W bieżącym roku szk. PKO prowadzić będzie akcję SKO z całą usilnością nadal, uważając ją za podwalinę pracy swej w dziedzinie propagowania oszczędności.

Ze względu na wagę, którą zagadnienie wychowania gospodarczego dzieci i młodzieży w okresie odbudowy i przebudowy naszego życia gospodarczego posiada i biorąc pod uwagę cenny wkład, jaki w tej dziedzinie wnoszą Szkolne Kasy Oszczędności, zalecam nauczycielstwu czynne wzięcie udziału w powyższej akcji i nawiązanie w tym celu kontaktu z Oddziałem PKO w Bydgoszczy (Plac Daszyńskiego 4).

Poz. 157

Komunikat w sprawie ulg kolejowych dla młodzieży szkolnej.

Ministerstwo Komunikacji pismem z dnia 31 lipca br. Nr III. 1-315/239/48 podaje że: „Dyrekcja Okręgowa Kolei Państw. może w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie zezwolić na ulgowej przejazd wycieczki szkolnej pociągiem pospiesznym.

Jeżeli jednak zaświadczenie nie uprawnia do ulgowego przejazdu pociągiem pospiesznym, przejście w drodze do pociągu pospiesznego nie jest dozwolone nawet za dopłatą“.

Przy przejazdach wycieczek szkolnych obowiązuje nadal ulga w wysokości 33%, oraz 50% ulga stosowana przy przejazdach jednorazowych młodzieży szkolnej, z tym, że osobie uprawnionej przysługują w ciągu roku szkolnego 3 przejazdy (tam i z powrotem) w czasie wakacji letnich i zarządzonych przez władze szkolne

z okazji Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy, lecz nie więcej jak 1 przejazd w czasie każdych wakacji.

Młodzież uprawniona do korzystania ze zniżek, a uczęszczająca do szkół, w których stosuje się inne terminy wakacji, może korzystać w tym samym zakresie z ulgi w czasie wakacji zarządzonych w innych terminach przez władze szkolne.

Poz. 158.

ODEZWA

Komitetu Uczczenia Pamięci Aleksandra Janowskiego przy Zarządzie Głównym P.T.K. w Warszawie

Prochy Aleksandra Janowskiego, Honorowego Prezesa Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, złożone zostały w roku ubiegłym w Alei Zasłużonych Cmentarza na Powązkach w Warszawie.

Nad mogiłą tą drogą wszystkim krajoznawcom, oświatowcom, działaczom społecznym i kulturalnym, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Warszawie postanowił wystawić trwały nagrobek z ofiar wszystkich tych, których pamięć Aleksandra Janowskiego Wielkiego Krajoznawcy — jest drogą i bliska.

Z różnych stron kraju na cel powyższy napływają już samorzutnie zebrane ofiary od przyjaciół i sympatyków.

Akcję budowy Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego powierzył Komitetowi, który pragnie w roku bieżącym wykonać swoje zadanie.

Komitet zwraca się do wszystkich ogniw organizacyjnych Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, do wszystkich Kół Młodzieży Krajoznawczej, do Towarzystw, Związków, Organizacji społecznych i kulturalno-oświatowych z prośbą o zorganizowanie pieniężnej zbiórki i przekazanie zebranej kwoty przez P.K.O. na konto Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Warszawie Nr. I-1401.

Wierzymy, że wezwanie nasze znajdzie gorący oddźwięk i umożliwi nam doprowadzenie do skutku zamierzonego dzieła.

Przewodniczący: Prof. inż. Antoni Ponikowski

Poz. 159.

„Orli Lot“ — miesięcznik Kół Krajoznawczych Młodzieży.

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze wydaje specjalny miesięcznik poświęcony pracy Młodzieżowych Kół Krajoznawczych.

Ostatni numer poświęcony jest „Pierwszemu Powojennemu Ogólnopolskiemu Zjazdowi Kół Krajoznawczych w Warszawie“. Zawiera on między innymi: „Przemówienie Prezydenta

Rzeczypospolitej Bol. Bieruta do młodzieży krajoznawczej“, „Deklarację Zjazdu“, „Cele i zadania Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej“ (Przemówienie Prezesa P.T.K. v-ministra prof. dr St. Leszczyckiego), oraz ilustrowane sprawozdanie z przebiegu prac Zjazdu.

Na łamach tego miesięcznika wypowiada się również młodzież, przedstawiając bardzo cenne prace badawcze na odcinku krajoznawczym, które często służą nawet jako materiał rzeczowo-dowodowy do opracowań naukowych.

Charakteryzując wartość pracy krajoznawczej Prezydent Rz-plitej B. Bierut powiedział: „Poznanie kraju, to jeden z podstawowych, najbardziej podstawowych obowiązków obywatelskich od najmłodszego wieku“... „Poznanie swego kraju ojczystego — to warunek owocnej pracy dla tego kraju, to warunek poznania swego narodu, poznanie jego historii, bogactw i jego piękna „Tylko poznawszy swój kraj, można najbardziej gorąco kochać go: tylko poznawszy swój kraj, można naprawdę owocnie dla niego pracować. Dlatego też poznanie kraju, to wielka, ważna misja społeczna“. „Wasze zadanie, to nie tylko poznać kraj, ale zachęcić do poznania kraju całą młodzież polską, całe społeczeństwo“... „Pragnę, aby w Waszych szeregach znalazła się cała polska młodzież...“

To też miesięcznik ten, będący wyrazem idei i celów przyświecających w pracy krajoznawczej, zasługuje na pełne poparcie i winien znaleźć się w stałym posiadaniu biblioteki, a przede wszystkim każdej świetlicy szkolnej.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Krowoderska 46 m. 9. Prenumerata roczna 200 zł — konto P.K.O. IV—1411.

Poz. 160

„Wiadomości Statystyczne“

Ukazał się zeszyt 15 „Wiadomości Statystycznych“ z 1948 r. Na treść zeszytu składają się następujące zagadnienia: Repatriacja i reemigracja do Polski przez punkty etapowe zachodnie Państwowego Urzędu Repatriacyjnego według miesięcy. Produkcja przemysłowa. Przewozy handlowe towarów na liniach normalnotorowych, i szerokotorowych P.K.P. według kierunku nadania i przyjęcia oraz według miesięcy. Przewóz towarów na P.K.P. normalnotorowych i szerokotorowych — wagony. Zatrudnienie w górnictwie i przemyśle przetwórczym. Ubezpieczenia Społeczne.

Poz. 161

KONKURS

Redakcja „ŻYCIA SZKOŁY“ ogłasza konkurs na temat: **jak pokonałem trudności w zakresie społecznienia ucznia.**

Opracowanie winno być zwięzłe, oparte o konkretny przykład z życia młodzieży. Zaobserwowana trudność może być związana zarów-

no z uczniem, jak z warunkami jego życia, środowiskiem itd. Nacisk należy położyć na opis trudności i sposób jej pokonania a nie teoretyczny komentarz.

Najlepsze prace będą nagrodzone. Suma ogólna nagród wynosi 50.000.— zł, podzielona na następujące:

pierwsza	zł 10.000.—
dwie drugie po	zł 5.000.—
trzy trzecie po	zł 3.000.—
5 po	zł 2.000.—
11 po	zł 1.000.—

Prace nagrodzone i wyróżnione będą drukowane w „ŻYCIU SZKOŁY“.

Termin nadsyłania prac do 15 października 1948 roku.

Obowiązują normalne warunki konkursowe: podpisanie godłem, nazwisko i adres w zamkniętej kopercie.

Adres Redakcji: Toruń, ul. Bydgoska 8

Poz. 162

OGŁOSZENIE

Zagubiono pieczęć urzędową (okrągłą) Publicznej Szkoły Powszechnej w Białobłotach, pow. Nowe Miasto Lubawskie, napis w otoku pieczęci: Publiczna Szkoła Powszechna w Białobłotach.

Część nieurzędowa

Poz. 163

Z prac i zamierzeń Kuratorium

Pierwsza Okręgowa Wystawa Międzyszkolna w Toruniu

W ramach tegorocznego Okręgowego Święta Młodzieży została urządzona międzyszkolna wystawa prac uczniowskich wszystkich typów szkół. W wystawie wzięło udział ponad 200 szkół i przedszkoli i organizacje młodzieżowe. Szczupłość pomieszczenia nie pozwoliła na wystawienie wszystkich nadesłanych eksponatów. Wystawa zaobrazowała 3-letni dorobek oświaty i kultury na Pomorzu, ujawniła społeczeństwu osiągnięcia i możliwości szkół zawodowych, co było jednym z jej głównych celów. Zainteresowanie społeczeństwa wystawą było bardzo duże o czym świadczy liczba zwiedzających przekraczająca 20.000 osób.

Okręgowy Kurs dla Kierowników szkół podstawowych w Toruniu.

W lipcu br. odbył się w Toruniu 18-dniowy kurs dla 100 kierowników szkół podstawowych z Okręgu Szkolnego Pomorskiego. Program kursu obejmował zagadnienia światopoglądowe, Polski współczesnej i sytuacji międzynarodowej, oświatowe i dydaktyczne. Prelegentami byli profesorowie Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, pracownicy pedagogiczni Kuratorium, nauczyciele i działacze polityczni. Zajęcia trwały 8 godzin dziennie. Podstawową lekturą był „Manifest Komunistyczny“ i broszura Lenina

„Karol Marks“. Urozmaiceniem prac na kursie były wycieczki po Toruniu, do Biskupina i Inowrocławia.

Na zakończenie kursu odbyła się uroczysta dekoracja Krzyżami Zasługi 60 pracowników oświatowych. Wśród odznaczonych wymienić należy pośmiertne odznaczenie oficerskim krzyżem orderu „Odrodzenia Polski“ ś.p. Jobka Antoniego, pioniera ruchu demokratycznego na Pomorzu, zamordowanego przez Niemców.

Konferencja instruktorek wychowania przedszkolnego.

W pierwszych dniach września br. (8, 9 i 10) odbyła się pod przewodnictwem ob. Makarewiczowej, wizytatorki przedszkoli, 3 dniowa konferencja instruktorek wychowania przedszkolnego, na której omówiono podstawowe zagadnienia polityki oświatowej, organizację pracy wychowawczej w przedszkolu, plany pracy instruktorek, realizację programów pracy w przedszkolu, metody pracy i dalsze kształcenie wychowawczyń przedszkoli. Jeden dzień konferencji poświęcony był ćwiczeniom praktycznym w postaci wizytacji przedszkoli i konferencji powizytacyjnej.

Ponadto omówiono teorię marksizmu, jego źródła ideologiczne i miejsce w dziesiętnej rzeczywistości i polskie tradycje demokratyczne. Na czoło prac na odcinku przedszkoli w bieżącym roku szkolnym wysuwa się pogłębienie i ulepszenie pracy w przedszkolach, rozszerze-

nie sieci przedszkoli na wieś, podnoszenie kwalifikacyj wychowawczyń i budowa własnych budynków.

Konferencja dla nauczycieli wychowania fizycznego w Sępólnie.

Począwszy od 13 września br. w ośrodku „Służby Polsce“ w lesie, nad pięknym jeziorem pod Sępólnem odbywają się tygodniowe konferencje nauczycieli wychowania fizycznego. Program konferencji obejmuje zasób, systematykę i metodykę wychowania fizycznego, toki i osnowę gier i zabaw, rozwój psychofizyczny dzieci pomoce naukowe i rozkład materiału naukowego w.f., lekcje praktyczne i podstawowe zagadnienia polityki oświatowej.

W każdym turnusie jest 120 uczestników. W przedostatnim czwartym turnusie wezmą udział jako uczestnicy inspektorzy i podinspektorzy szkolni, ostatni turnus zgromadzi wychowawczynie przedszkoli.

Budownictwo Szkolne w Okręgu

We wrześniu br. władze szkolne przejęły od władz samorządu terytorialnego do użytku 4 nowowyprowadzone budynki szkolne: w Aleksandrowie Kujawskim, Bydgoszczy, Kijewie, pow. Chełmno i Włocławku. Są to duże budynki, zawierające 6 do 13 izb lekcyjnych, z salami gimnastycznymi, rekreacyjnymi i innymi pomieszczeniami. Na ukończeniu jest odbudowa i częściowa przebudowa dużego obiektu szkolnego w Nakle, pow. Wyrzysk. Prócz powyższych w każdym powiecie zanotować należy przyrost izb lekcyjnych powstały przez przebudowę lub gruntowny remont dotychczasowych budynków szkolnych. Rozpoczęto budowę szkół w Czernikowie i Skępem, pow. lipnowskiego. Zatwierdzonych jest kilkanaście planów nowych budynków szkolnych. W stosunku do potrzeb i możliwości w zakresie budownictwa szkolnego najżywsze tempo wykazuje powiat sępoleński, najslabsze — aleksandrowski.

Poz. 164

SPRAWOZDANIE

z działalności Okręgowych Ośrodków dydaktyczno-naukowych

Kuratorium O.S. Pom. za rok szkolny 1947/48

Z inicjatywy Kuratorium przystąpiono już we wrześniu 1945 r. do zorganizowania systematycznej pracy samokształceniowej nauczycielstwa w formie ognisk metodycznych. Mimo

bardzo trudnych warunków nauczycielstwo z wielkim zapałem garnęło się do pracy i już w roku szk. 1945/46 udało się uruchomić ogniska następujących przedmiotów nauczania: język polski, języki obce, historia, fizyka, biologia, matematyka, geografia, wychowanie fizyczne, śpiew i zajęcia praktyczne. Ogniska te były czynne do grudnia 1947 i osiągnęły dobre rezultaty.

Po konferencji kierowników ognisk zorganizowanej przez Ministerstwo Oświaty dnia 11. XII. 47 r. w Warszawie przystąpiono do organizowania okręgowych ośrodków dydaktyczno-naukowych w myśl wytycznych otrzymanych na konferencji. Zaznaczyć należy, że Kuratorium już 20 listopada 1947 r. (zarządzenie Kur. z dnia 20.XI.47 Nr II 48358/47) przystąpiło do przemianowania ognisk metodycznych dobrze zorganizowanych i o dobrym wyposażeniu na okręgowe pracownie dydaktyczno-naukowe skupiające w zakresie poszczególnych przedmiotów nauczycieli szkół wszelkich typów i stopni.

Na konferencji kierowników Ośrodków odbytej w dniu 28 lutego 1948 omówiono cele i zadania nowoorganizujących się ośrodków, określono ramowy plan pracy do końca roku szkolnego, w którym na pierwszym miejscu uwzględniono realizację programów i badanie wyników nauczania. Kierownicy referowali o swych osiągnięciach w terenie i zamierzeniach na najbliższą przyszłość. Omówiono także sprawy finansowe.

Na okręgowym zjeździe dyrektorów w dniu 13. II. 48 w Bydgoszczy wygłosił wiz. Zientarski specjalny referat n.t. Rola i znaczenie ośrodków dydaktyczno-nauk. W dyskusji ustalono stworzyć dla nowych komórek pracy samokształceniowej nauczycielstwa jak najlepsze warunki i otoczyć je troskliwą opieką.

Od stycznia br. czynnych jest 12 okręgowych ośrodków dydaktyczno-naukowych.

Plan pracy wykonany został prawie w całości. Niektóre projektowane kursy ośrodka języka rosyjskiego i fizyki nie doszły do skutku z powodu braku odpowiednich kredytów.

Kierownicy urządzali ze względów oszczędnościowych zamiast konferencji okręgowych tylko rejonowe i to przeważnie w większych miejscowościach dokąd zjeżdżali się nauczyciele szkół sąsiednich. Frekwencja była zadowalająca. Na program obrad, zatwierdzony uprzed-

nio przez Kuratorium, składały się lekcje praktyczne referaty, dyskusje, itd.

W ciągu roku sprawozdawczego odbyło się ogółem 52 konferencje rejonowe: w Toruniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Włocławku, Chojnicach, Brodnicy i Inowrocławiu.

Ośrodek języka polskiego zorganizował 2 konferencje (w drugim półroczu), nauki o Polsce i świecie współczesnym 3 (w drugim półroczu) historii — 10, języka rosyjskiego 7 (w drugim półroczu) języków obcych nowożytnych i chemii 3 (w drugim półroczu), biologii 5, śpiewu 7, pedagogiki 3 (w drugim półroczu). W konferencjach brali udział nauczyciele wszystkich typów szkół, niekiedy Naczelnik Wydziału II Kur. i wizytatorzy.

Zorganizowano 2 krótkoterminowe kursy dydaktyczno-naukowe o nastawieniu wybitnie praktycznym dla nauczycieli niewykwalifikowanych a mianowicie jeden kurs z zakresu biologii przy współudziale Uniwersytetu w Toruniu oraz kurs chemii praktycznej w Grudziądzu w Pracowni Okręgowej Ośrodka przy II Państw. Liceum i Gimnazjum żeńskim.

Niezależnie od czynnego udziału w Okręgowej Wystawie Międzyszkolnej jaka odbyła się w ramach II Okręgowego Święta Młodzieży w czerwcu 1948 r. w Toruniu odbyła się z inicjatywy Ośrodka Chemii wystawa ilustrująca nauczanie chemii w szkole podstawowej. Wystawa ta odbyła się w czerwcu br. w Grudziądzu.

Prawie wszyscy kierownicy Ośrodków brali udział w dyskusji nad programami nauczania 8 letniej szkoły podstawowej zainicjowanej przez Ministerstwo Oświaty.

Ośrodki języka rosyjskiego i geografii przeprowadziły szczegółową ankietę wśród nauczycieli uczących tych przedmiotów w szkołach wszystkich typów.

Poza tym kierownicy wygłaszali referaty, udzielali stałych porad ustnych i pisemnych, w godzinach przyjęć w Ośrodkach wypożyczali książki, hospitowali lekcje, starają się o przyrost pomocy naukowych i książek dla Okręgowej Pracowni, lustrują pracownie szkolne, współdziałają z Centralnymi Ośrodkami, Wydziałem Pedagogicznym Z.N.P. i kołami naukowymi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Istnieje harmonijna współpraca pomiędzy Kuratorium z jednej strony a związkiem zawodowym i towarzystwami społeczno-oświatowymi z drugiej.

Jak z powyższego wynika zamierzenia Kierowników idą w kierunku urządzenia pracowni naukowych, skompletowania i naprawienia pomocy naukowych i powiększenia bibliotek pedagogiczno-naukowych. Przy niektórych pracowniach jak n.p. chemii w Grudziądzu i fizyki w Toruniu zorganizowano we własnym zakresie warsztaty reperacyjne, gdzie nie nadające się do użytku pomoce szkolne poddane są przeróbce, względnie remontowi. Dotychczasowe osiągnięcia w tych dziedzinach są dość znaczne. Każdy ośrodek ma w obecnej chwili mniej lub więcej wyposażoną pracownię. Zasoby pomocy naukowych wzrastają w miarę przydzielanych kredytów.

Księgozbiory poszczególnych ośrodków przedstawiają się następująco: język polski — 249 książek, nauka o Polsce i świecie współczesnym 135, historia 67, język rosyjski 637, inne języki obce nowożytnie 237, fizyka 60, biologia 58, geografia 303, matematyka 90, pedagogika 133 i śpiew 98.

Ośrodki prenumerują także odpowiednie czasopisma. W lutym br. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych nadesłały do użytku Kierownictw poszczególnych Ośrodków (język polski, fizyka, matematyka, geografia, historia i biologia) po dwa komplety opublikowanych dotychczas wydawnictw (podręczniki i lektura popularno-naukowa.) Czasopisma przedmiotowe dla nauczycieli są należycie wykorzystane.

Potrzeby i braki poszczególnych pracowni okręgowych i bibliotek są jeszcze duże.

W planie pracy na rok 1948/49 przewiduje się dalsze pogłębienie prac programowo-organizacyjnych a w szczególności:

- a) w zakresie programów pełnej jednolitej szkoły ogólnokształcącej i badania wyników nauczania,
- b) opiekę nad nauczycielami niewykwalifikowanymi,
- c) zorganizowanie kursu dydaktyczno-naukowego języka rosyjskiego i fizyki,
- d) zorganizowanie sieci rejonowych ośrodków w Bydgoszczy, Włocławku i Grudziądzu i pogłębienie współpracy z Centralnymi Ośrodkami,
- e) dalszą rozbudowę okręgowych pracowni i bibliotek,
- f) dalsze pogłębienie pracy w Ośrodkach Okręgowych i powiatowych ośrodkach nauki o Polsce i świecie współczesnym.

g) zorganizowanie wystawy prac Ośrodków pod koniec roku szkolnego.

Na specjalne podkreślenie zasługuje ożywiająca działalność Orkęgowego Ośrodka Dydaktyczno-Naukowego nauki o Polsce i świecie współczesnym, którego Kierowniczką jest ob. Genowefa Duchowa, nauczycielka III Państw. Gimnazjum i Liceum im. T. Kościuszki w Toruniu. Ośrodek ten daje nauczycielstwu zasadnicze wytyczne jaką metodą traktować zagadnienia programowe, wskazuje odpowiednią literaturę, organizuje wykłady, lekcje przykładowe, aby nauka odpowiadała całokształtowi systemu państwowego i ideom, które im przyświecają. Dlatego w każdym mieście powiatowym już w 1946 r. zorganizowano rejonowe ośrodki tego przedmiotu oddziaływujące na nauczycielstwo całego powiatu. Współpraca Okręgowego Ośrodka z tymi komórkami jest stała. Kierowniczka dokonała doboru aktywu do prac w powiatowych ośrodkach, z których większość osiąga dobre rezultaty.

Kierowniczka obsługiwała konferencje powiatowe, wypożyczała referaty, udzielała porad ustnych i piśmiennych, sama wygłosiła 46 referatów. Stwierdzić należy, że Ośrodek ten spełnia nie tylko doniosłą rolę w dokształcaniu nauczycieli w nauce o Polsce i świecie współczesnym, ale znacznie przyczynia się również do zdemokratyzowania szkoły.

Poza tym w tutejszym Okręgu czynne były w r. 1947/48 Okręgowy Ośrodek dla niektórych przedmiotów zawodowych. Księgowość i arytm. handlu w Bydgoszczy oraz pisanie na maszynie i stenografii w Brodnicy.

W r. szk. 1948/49 powstaną dodatkowo Towaroznawstwa w Toruniu i Techniki Reklamowej w Inowrocławiu.

Zleconą opiekę nad Okręgowymi Ośrodkami dydaktyczno-naukowymi przedmiotów ogólnokształcących z ramienia Kuratorium sprawuje od 1945 r. Okręgowy Wizytator Szkół ob. Józef Zientarski, nad ośrodkami przedmiotów zawodowych Wiz. Szostak.

Firma „ARS“

TORUŃ

ul. Król. Jadwigi 7

Poleca szkołom i P. T. Kołom Rodzicielskim artykuły sportowe, jak: piłki, dętki, wszelkie siatki, dyski, oszczepy, kule, stopery, rakiety i piłki do tenisa kortowego i stołowego, obuwie sznurkowe, kajaki, książki o wychowaniu fizycznym i sporcie, czapki kąpielowe z gumy itp. Ceny niskie!

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenie drobne za tekstem 20 zł za wyraz. — Ogłoszenia zwykłe za tekstem: za całą stronicę 20.000 zł., — za 1/2 str. 12.000 zł., — za 1/4 str. 6.000 zł., za 1/8 str. 3.000 zł., — za 1/16 str. 2.000 zł., — za 1/32 str. 1.000 zł.

Administracja Dziennika Urzędowego zawiadamia, że w sprawie nabycia pojedynczych numerów Dziennika Urzędowego należy zwracać się bezpośrednio do Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu, pl. Bol. Limanowskiego 2, pok. 212. Zaliczkową przedpłatę w wysokości 200,— zł należy wpłacić do P. K. O. Bydgoszcz, nr konta VI-3140 (właściciel konta: Narodowy Bank Polski Oddział w Toruniu) na rachunek żyrowy Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Nakładem Wydawnictwa Dz. Urzęd. Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Redaktor Stanisław Kubacki, Toruń, Pl. B. Limanowskiego, pokój 11, tel. 235, 236 i 237, w. 4
Drukarnia Publ. Średnich Szkół Zawodowych w Bydgoszczy, ul. Konarskiego 2. E-4815703.
Cena niniejszego egzemplarza 100 zł.